Przesyłka opłacona ryczałtem

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina tris kartus savaitėje

DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ"
Vaikams — „VARPELĮ"

Nr. 29 (111) | Vilnius 1939 m. kovo 9 d. (ketvirtadienis) | Antri metai

Šiame numeryje

Ministras Bekas vyksiąs į Londoną. Vokiečiai tikisi gauti kolonijas. Numatoma Popiežiaus kelionė į užsienį. Čeko-Slovakijoje ir toliau neaiški padėtis. Vyriausybės krizis Belgijoje. Karas Ispanijoje.

Kultūrinės Žinios. Dar apie vekselius.

SENIAU BAJORAI—DABAR BAJORĖLIAI

Reikia aiškiai pasakyti, kad žymi Lietuvos bajorijos dalis, nuo aukščiausio iki žemiausio jos laipsnio, mūsų tautos paskutiniųjų laikų istorijoje įsirašė labai juodomis raidėmis. Bajorija tuo laiku savo tautos istorijoje suvaidino ne tik neigiamą rolę, ne tik buvo mūsų atgimimo stiprus stabdys, bet *lietuviai bajorai savo tautą išdavė.* Tai yra visų pripažintas ir niekieno nekvestionuojamas istorinis faktas, iš kurio lietuvių tauta, atėjus momentui, padarė tinkamą išvadą.

Šalia tautinio bajorijos išdavimo yra ir kitas, nemažesnis jos prasikaltimas lietuvių tautos atžvilgiu. Turime galvoje amžiais buvusią socialę nelygybę, kuri dar ir šiandieną vietomis pasiliko. Juk ne paslaptis, kad, kai visokio plauko herbuoti ir be herbų bajorai gyveno taip, kad jiems tik paukščių pieno trūko, tai milijonai lietuvių valstiečių iš kartos į kartą sunkią baudžiavą ėjo, dažnai ir duonos gabalo neturėdami. Ši amžiais daroma lietuviams valstiečiams socialinė skriauda įsisunkė į mūsų kraują ir mes ją ir šiandieną jaučiame. Ne paslaptis, kad, kaip seniau, taip ir dabar tarp vieno ir antro luomo yra dideliausia visais atžvilgiais bedugnė. Socialė nelygybė galima nors iš dalies išlyginti, kai nors apytikriai teisingai būtų padalinta žemė, kurios badas juntamas valstiečių tarpe. Kai kur tą bedugnę išlygino patys valstiečiai, palikdami bajorams teisę ramiai baigti gyvenimo dienas, kitur lygindami bedugnę visai nušlavė nuo žemės paviršiaus.

Mūsų krašte kol kas padėtis lieka po senovei, ir čia bajorai, nors ir gerokai susmukę, vis dar prisimena apie save, reklamuodamiesi ir sakstydamiesi įvairius titulus. Girdi, mes dar gyvi, vis dar esame ne bet kas. Jie vis dar nori žmonėms įkalbėti, kad ne kas kitas, o tik jie, bajorai, yra davę kraštui kultūrą. Tačiau kai reikia bajoriška kultūra apibūdinti, tai be tuščiai skambančių žodžių nieko daugiau negalima nurodyti. O tie laikai, kada valstiečiai tikėjo įvairiems žodžiams ir pasigyrimams, praėjo ir negrįš. Negrįš todėl, kad *valstiečiui taip pat pasijuto lygūs visiems žmonės ir niekam neleis savęs nei žeminti, nei išnaudoti.*

Nustojus stambiems bajorams bet kokios įtakos valstiečių tarpe, sugalvota organizuoti mažesnieji bajorėliai*). Įdomu, kad naujausio išradimo bajorai norima suorganizuoti mišriose tautiniu atžvilgiu vietose. Neseniai buvo pasirodžiusių žinių, kad bajorėliai organizuojami Vilniaus-Trakų ir Švenčionių apskrityse. Vadinasi, ko gero į naujai sugalvotų bajorėlių eiles galį būti traukiami ir lietuviai. Žinia gi, vis šiokia tokia atrakcija, vis proga lietuviui priminti, kad jis tik valstietis, kad štai šalia jo gyvena bajorėliai, prie kurių vertėtų šlietis, ar bent jų nesišalinti. Iš tikro, tuščios pastangos. Jei lietuviai valstiečiai nustojo žemai lenkęsi bajorams, jei mūsų nesužavėjo visokiais herbais apsisagstę, tai juo labiau nepatrauks mūs vadinamieji bajorėliai, kurie savo dvasinės ir ekonominės kultūros atžvilgiu dažnai stovi daug žemiau už lietuvius valstiečius, su kuriais tokie niekuomet ir nesusilygins.

Iškėlėme šį klausimą ne įspėdami lietuvius, bet tik norėdami painformuoti, kas norima daryti su bajorėliais, iš kurių kultūros mūsų valstiečiai dažnai turi progos gardžiai pasijuokti.

*) „Szlachta zagrodowa"

Lenkija—Rumunija

Kaip žinia, šiomis dienomis viešėjo Varšuvoje Rumunijos užsienių reikalų ministras Gafenku, kuris kalbėjosi su atsakingais Lenkijos politikais.

Jam išvykus iš Varšuvos, buvo paskelbtas oficialus pranešimas, iš kurio matyti, kad šiuo metu tarp abiejų valstybių yra geri santykiai. Be to, pranešime pasakyta, kad abiejų valstybių užsienių reikalų ministrai suderino savo pažiūras tais politikos ir ekonominio gyvenimo klausimais, kurie interesuoja abi valstybes.

×

Pranešama, kad šio mėn. 6 dieną Bukarešte mirė Rumunijos ministras pirmininkas patriarchas Mironas.

×

Nauju Rumunijos premjeru karalius paskyrė ligšiolinį vicepremjerą Kalinesku.

Dar apie ministro Beko kelionę į Londoną

Jau porą kartų buvo minėta, kad Lenkijos užsienių reikalų ministras šiemet pavasarį ruošiasi apsilankyti Londone. Oficialiai tačiau ši žinia nebuvo paskelbta ir tik šio mėn. 6 dieną Anglijos parlamente premjeras Čemberlenas pranešė, kad ministras Bekas tikrai į Londoną atvyks balandžio mėn. pirmomis dienomis. Ta proga premjeras Čemberlenas pareiškė, kad vizito metu bus aptarti abidvi valstybes liečią klausimai.

×

Varšuvos dienraščiai, rašydami apie ministro Beko kelionę į Londoną, praneša, kad prieš tai Varšuvoje apsilankys Latvijos ir Estijos užsienių reikalų ministrai.

Vokiečiai ruošiasi...

Jau buvo rašyta, kad paskutiniu metu vokiečiai vis daugiau veikia dėl kolonijų atgavimo. Šis jų veikimas ypač sustiprėjo po Hitlerio kalbos, kuri buvo pasakyta šiemet sausio 30 dieną.

Dabar viename rimčiausių anglų dienraštyje „Daily Express" pasirodė žinių, kad vokiečiai energingai ruošia žmones kolonijų tarnybai. Atrodo, lyg būtų ruošiamasi artimiausiu metu pasiųsti armiją į kolonijas. Kai kuriose dalyse kareiviai įskiepyti nuo maliarijos. Taip pat jau paruošti tam tikri drabužiai ir tropikų šalmai. Kareiviai mokomi kautis Afrikos aplinkybėmis.

Jokių komentarų anglų laikraštis prie šitos žinios nededa.

Lietuvos Ministro Pirmininko pranešimas

Kovo 7 dieną Kaune įvyko vietos lietuvių tautininkų apylinkių vadų susirinkimas. Jame dalyvavo Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirmininkas Vl. Mironas, buvęs šios Sąjungos pirmininkas J. Tūbelis ir visa eilė kitų žymių tautininkų veikėjų.

Susirinkime ministras pirmininkas Vl. Mironas padarė platų pranešimą Lietuvos vidaus ir užsienio politikos klausimais. Savo kalboje Ministras Pirmininkas apibūdino dabartinę Klaipėdos krašto būklę ir plačiau nušvietė Lietuvos santykius su Lenkija ir Vokietija.

Žmonių yra, premjero nėra

Jau praėjo kelios savaitės, kai Belgijoje nieks negali sudaryti vyriausybės. Ilgai valdžiusi Spako vyriausybė turėjo atsistatydinti, paskirtas premjeru Žasparas mirė, kiti asmens, numatyti į premjerus, negalėjo sudaryti vyriausybės. Net gi buvo pasklidę gandų, kad vyriausybę sudarysiąs patsai karalius. Po ilgų pasitarimų buvo prieita išvados, kad geriausia išeitis — paleisti parlamentą. Taip ir padaryta.

Karalius pasirašė dekretą, kuriuo parlamentas paleistas šio mėn. 6 dieną. Nauji rinkimai įvyks balandžio 2 dieną ir tada vėl bus pradėta ieškoti žmogaus, kuris apsiimtų sudaryti vyriausybę.

Iš žydų atimamos visos brangenybės

Neseniai buvo rašyta apie Vokietijos vyriausybės paskelbtą dekretą, kuriuo įsakyta visiems žydams atiduoti valdžios žiniai visokias brangenybes. Iš žydų atimama ne tik įvairūs bižuterijos daiktai, bet net indai, jei tik yra sidabriniai.

Spaudos pranešimu, šiomis dienomis prie lombardų susidarė žydų eilės. Žydai sunešė ne tik bižuteriją, bet šaukštus, lėkštes ir kitus indus.

Už visas savo brangenybes iš lombardų gavo ...kvitus.

Ar už atimtas iš visų žydų brangenybes hitlerininkai kada nors užmokės — nežinia.

Prieš Popiežiaus vainikavimą

Kaip žinia, šio mėn. 12 dieną (sekmadienį) Vatikane bus iškilmingai vainikuotas naujai išrinktas Popiežius Pijus XII. Iki šiol popiežiai buvo vainikuojami bazilikos viduje, o šiuo žygiu Popiežius bus vainikuotas bazilikos balkone. Tuo būdu vainikavimą galės matyti didelės žmonių minios, kurios tą dieną susirinks šv. Petro bazilikos aikštėje.

Be to, pranešama, kad į vainikavimo iškilmes atvyks beveik visų valstybių specialūs delegatai.

Popiežius vyks į užsienį

Užsienio spauda vis dar plačiai rašo apie naują Popiežių Pijų XII, paduodama žinių iš balsavimo eigos. Be to, pranešama, kad naujas Popiežius nedavė kardinolams bučiuoti jam kojos. Kadangi šio papročio buvo laikomasi nuo senų senovės, tai Popiežiaus Pijaus XII šitos tradicijos nesilaikymas Vatikane yra plačiai komentuojamas.

Be to, spauda paduoda ir kitą įdomią žinią apie Popiežių Pijų XII. Pranešama, kad kitais 1940 metais į ruošiamą Nicėjoje tarptautinį eucharistinį kongresą atvyks ir Popiežius. Tai būtų pirmas atsitikimas daugiau kaip nuo šimto metų, kada Paryžiuje Pijus VII vainikavo Napoleoną Prancūzijos imperatoriumi.

Ta proga reikia priminti, kad dabartinis Popiežius Pijus XII yra didelis prancūzų tautos bičiulis ir jo atsilankymas Prancūzijoje turėtų didelės religinės ir politinės reikšmės.

Čeko-Slovakijoje vėl laukiama krizio

Prancūzų telegramų agentūros „Havas" žiniomis, vengrų politiniai sluoksniai su dideliu dėmesiu seka rimtus sunkumus, kurie yra kilę tarp slovakų ir Prahos vyriausybių. Nors oficialūs sluoksniai tyli, tačiau neslepiamą vilties, kad Čeko Slovakijoje gali kilti naujas krizis. Tiesą pasakius, Karpatų Ukrainos klausimas ir bendros vengrų lenkų sienos realizavimas, nežiūrint oficialaus įsakymo tuo reikalu nekalbėti, ir toliau lieka vengrų susirūpinimo centras.

Vengrų telegramų agentūra skelbia aliarmuojančias žinias apie padėtį Karpatų Ukrainoje. Esą, ukrainiečių brutalumas yra taip išaugęs, kad patys čekai yra priversti teikti savo globą vengrams ir rusinams. Laikraščiai, neužimdami jokios pozicijos, skiria labai daug vietos Čeko-Slovakijos įvykiams. Jie kartoja sensacingomis antraštėmis žinias iš užsienių šaltinių apie įtempimą Čeko-Slovakijoje. „Havas" iš tų antraščių pažymi šias: „Čeko-Slovakijai gresia iširimas", „Sidoras nori sudaryti nepriklausomą slovakų valstybę vokiečių globoje", „Rimtas įtempimas tarp Prahos ir Bratislavos, Čeko-Slovakijos vyriausybė tyli, Rumunija nesipriešins vengrų lenkų sienai ir nori bet kuria kaina susitarti su Vengrija".

Rusinama gudų kalba

Pranešama, kad paskutiniu metų Sovietų Rusijos spaudoje prasidėjo diskusijos dėl gudų kalbos. Ne tik rusų, bet ir gudų kalba leidžiami įvairūs laikraščiai pradėjo įrodinėti, kad gudų kalba kaip galima greičiau reikėtų suartinti su rusų kalba. Ta praga komunistų partijos leidžiami laikraščiai teigia, kad savo metu išleistos gudų kalbos rašybos taisyklės be jokio reikalo sudarė didelių skirtumų tarp abiejų kalbų. Tuos skirtumus reikia šalinti ir abidvi kalbas artinti. Iš tikro čia suminėta žinia reikia visai kitaip suprasti. Turima galvoje ne abiejų kalbų suartinimas, bet galutinis gudų kalbos surusinimas, kad ji niekuo nesiskirtų nuo rusų kalbos.

A.a. Oskaras-Vladas Milašius

Kovo 2 d. Prancūzijoje, Fontenaibleau, mirė prancūzų kalba rašęs poetas, buvęs pirmasis Lietuvos pasiuntinys Prancūzijoje, tik kovo 1 d. oficialiai pasitraukęs iš pasiuntinybės Paryžiuje tarnybos (joje jis oficialiai dirbo nuo 1920 m. gruodžio 1 d., paskutiniuoju laiku buvo pasiuntinybės patarėjas) Oskaras Vladas Milašius.

A. a. Oskaras Vladas Milašius gimė 1877 m. gegužės 15 d. istorinėje Lietuvoje, Čerėjos dvare, Mohilevo gubernijoje.

1889 m. Oskaras Vladas Milašius atvyko į Paryžių. Prancūzijoje jis mokėsi viename licėjuje.

Po tėvo mirties paveldėjęs didelį palikimą O. V. Milašius galėjo daug keliauti. 1910 — 1915 metai O. V. Milašiaus kūrybai buvo vaisingi. Per tuos penkerius metus jis išleido daug žymių veikalų.

Vykstant Didžiajam karui, 1916 metais Milašius buvo mobilizuotas rusų armijon ir paskirtas tarnauti Prancūzijos užsienių reikalų ministerijos diplomatinės informacijos redaktoriumi.

Didžiojo karo metu O. V. Milašius tapo galutinai apsisprendusiu lietuviu.

1918 metais Milašius susipažino su lietuviais, o 1919 m. sausio mėn. jis dalyvavo Versalio taikos konferencijoje, kaip Lietuvos delegacijos sekretorius. Taikos konferencijai pasibaigus, jis buvo paskirtas, iš pradžių neoficialiai, o vėliau ir oficialiai, Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru Prancūzijai. Tas pareigas O. V. Milašius ėjo iki 1925 m., vėliau ligi 19?9 m. kovo 1 d. jis buvo pasiuntinybės patarėjas. Kovo 1 dieną Milašius, kaip pasiekęs amžiaus ribą, pasitraukė iš Užsienių Reikalų Ministerijos tarnybos ir kaip pasižymėjusis gavo pensiją.

Kuriantis nepriklausomai Lietuvos valstybei ir pirmaisiais nepriklausomybės metais O. V. Milašius yra daug nusipelnęs Lietuvos propagandai. O. V. Milašius yra išleidęs ne tik poezijos, bet taip pat filosofijos ir politikos raštų. Prancūzus jis supažindino su lietuvių dainomis ir pasakomis.

Velionis palaidotas Paryžiaus kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo Lietuvos pasiuntinybės tarnautojai su min. P. Klimu priešaky, Lietuvos ir Prancūzijos rašytojų atstovai ir daug kitų velionies gerbėjų.

Kapinėse pasakė atsisveikinimo kalbas min. P. Klimas, Lietuvos rašytojų vardu Razma ir prancūzų rašytojų atstovas. Visi kalbėtojai velionį apibūdino kaip žymų politiką, poetą menininką ir šiaip aukštos kultūros žmogų.

KULTŪRINĖS ŽINIOS

Spauda ir visuomenė

Dažnai girdime tvirtinant, kad spauda tai galybė. Jei kariuomenė yra ginklo, tai spauda yra dvasios galybė. Kai valstybė siekia, kad jos kariuomenė būtų galingesnė, tai didina jos skaičių, rūpinasi pakelti jos kokybę, išauklėti drąsumą, ryžtingumą, sumanumą, pakelti jos kultūrinį ir moralinį aukštį. Taip pat ir spauda tik tada tegali būti galybė, kada jos kultūra yra aukšta ir kada ji yra išplitusi visoje tautoje, kai ją skaito, jos dvasia gyvena visi, tautiečiai, visi piliečiai.

Spaudą norėčiau palyginti su nervais, su krauju. Gyvame tautos organizme ji atlieka nervų uždavinį. Ji sužadina žmonių žinojimo troškimą, jų mąstymą, jausmų valios reakciją: pasitenkinimą ar pasipiktinimą, pasiryžimą. Kai nervai nustoja veikę, kai spauda nebereaguoja, nebeveikia žmonių, tada tauta virsta nebegyvu organizmu, lavonu. Dar blogiau, kai spauda reaguoja silpnai, nevykusiai, tada ji pasidaro anemiška, it mažakraujyste sergąs ligonis. Tai, anot Adomo Mickevičiaus, griaučiai, be dvasios ir be kraujo.

Kad spauda būtų galinga, gyva, aktuali, stipriai veikianti skaitytojus, reikia ji stiprinti. Šis stiprinimas priklauso ne vien nuo spaudos darbininkų, bet dar labiau nuo skaitytojų.

Va, Švedijoje koks didelis spaudos įsigalėjimas plačiausiose masėse. Ten kiekvienas darbininkas, kiekvienas ūkininkas skaito ne tik savo profesijos laikraštį, bet ir politinius dienraščius. Kai darbininkas turi 10 minučių laisvalaikį, jis meta kastuvą į šalį ir ima laikraštį į rankas. Daugelyje vietų beveik visi ūkininkai, $99,8^{0}/_{0}$ skaito ūkiškus laikraščius. Todėl Švedijoje, tame krašte, kur yra $6^{1}/_{4}$ milijono gyventojų, išeina apie 300 dienraščių, daugelyje miestukų, kur tėra 10—15 tūkstančių gyventojų, išeina 3 dienraščiai. Švedų dienraščių tiražas siekia apie 200 000. Todėl suprantama, kodėl švedų laikraščiai yra dideli, gyvi, aktualūs. Jie turi po kelias dešimtis redaktorių, visur savo atstovus, jie gauna naujausias žinias, skubiai jas perteikia skaitytojams. Jie gali spausdinti specialistų straipsnius, žymiausių rašytojų literatūrą, nes gali gerai savo bendradarbiams apmokėti. Laikraščius leidžia privatūs asmenys, kapitalistai. Jie yra suinteresuoti gerai uždirbti ir todėl nuolat gerina laikraščio turinį, spaudos techniką, nes reikia konkuruoti su kitais laikraščiais, didinti tiražą. O juo daugiau skaitytojų, juo labiau leidėjas gali gerinti laikraštį.

Be abejo, mes negalime lyginti švedų ir mūsų spaudos. Švedai gyvena visai kitokiose sąlygose. Jie ilgus amžius, laisvai niekieno nevaržomi, nepersekiojami kuria savąją kultūrą. Jei mes gyventume Skandinavijoje, kitokia būtų mūsų kultūra, kitokia ir spauda. Mums teko kelis amžius kovoti dėl kultūros savarankiškumo, dėl laisvės, dėl spaudos. Tauta, kuri keliasdešimt metų laisvai negalėjo spausdinti savojo žodžio, kurios švietimas buvo užgniaužtas, ne taip greit gali atsipeikėti. Tačiau ir tai mūsų spauda atkakliai kovojo dėl tautos ir valstybės nepriklausomybės ir jai pridera šioje kovoje pagarba, pirmutinė vieta. Lietuva daugelio kieno vadinama plunksna iškovota valstybe.

Spauda—šis didelis tautos ginklas kovoje dėl laisvės ir sargyboje dėl nepriklausomybės reikalingas nuolat gerinti, tobulinti. Kai dar nėra mūsų valstybėje tokių spaudos kapitalistų, kurie galėtų įdėti kapitalą į spaudos tobulinimą, kai mūsų spauda verčiasi tik iš idealistinių organizajų, iš skaitytojų prenumeratos ir nedidelio skelbimų skaičiaus, tai tenka tai pačiai visuomenei ateiti į pagalbą mūsų spaudai, ją palaikyti, ją remti, pirmoj eilėj nors prenumerata. Kai pakils laikraščių tiražai, tada laikraščiai galės turėti daugiau bendradarbių užsieniuose, išsiauginti daugiau stiprių žurnalistinių jėgų, tada ir laikraščių kokybė, jų kultūra nuolat kils.

Spauda — tam tikras tautos kultūros rodiklis. Juo daugiau tautoje skaitoma spauda, juo labiau ir juo greičiau kyla tautos kultūra. Todėl kiekvieno lietuvio, kuris trokšta savo tautai ir valstybei gerovės, jos kultūros pažangos, pareiga ne tik pačiam skaityti vieną ar kelis laikraščius, bet ir visoje tautoje skiepyti mintį, kad nebūtų nė vieno atsilikėlio, kuris neskaitytų laikraščių.

Kodėl svetur taip skaito laikraščius? Ogi todėl, kad ten nuo seniau yra sužadinta žinojimo aistra, smalsumas. Švedijoj, Norvegijoj, Danijoj kiekvienas darbininkas ar ūkininkas jaučia žinių troškulį, jis didžiuojasi, kad daugiau žino už kitą, jam malonu, kad jis gali su savo kaimynu, bendradarbiu pasiginčyti pasaulinės politikos, ūkio, socialiniais ar kitais kuriais spaudos keliamais klausimais. Šitą žinojimo aistrą auklėja iš pat mažens, šeimoj, mokykloj, suaugusių kursuose.

Tas pats ir pas mus: jeigu norime skubesnio spaudos kultūros kilimo ir jos plitimo, tai žadinkime tautos apsišvietimo, mokslo, žinojimo troškulį.

Kiekvienas sąmoningas lietuvis-lietuvė negali apsieiti be savo laikraščio. Dar daugiau, sąmoningas lietuvis visados, kiek galėdamas, plačiausiai seks spaudą, kad žinotų, kas dedasi mūsų krašte, koki politiniai veiksniai veikia svetur. Jis domėsis visais aktualiaisiais mūsų tautos ir valstybės politiniais, ekonominiais, kultūriniais reikalais. Taigi, sąmoningo lietuvio pareiga ne tik skaityti, kiek galint, daugiau laikraščių, bet ir kiekvieną skatinti.

Čia iš tikro tenka šauktis į kiekvieno lietuvio sąžinę, kad jis jaustų atsakingumą už tautos ir valstybės ateitį, už kultūros pažangą. O tai nebus įmanoma, jei mūsų spauda nekils, jei visa tauta nepersiims spausdinto žodžio troškimu, dvasia.

Kažin kur buvo mesta mintis, kad reikėtų mūsų inteligentiją, visuomenę priversti laikraščius skaityti. Bet prievartos būdas yra pavojingas, nes kas ne iš meilės laikraštį skaitys, tai vis tiek ne išgyvens tų idėjų, tos dvasios, kuri spaudoje reiškiama. Reikia tikėti lietuvį, kad jis bus tiek garbingas, jog rems, skaitys, kels spaudą neverčiamas, iš širdies ir iš meilės.

Gyveniman reikia eiti su nauja dvasia, nauju troškimu prisidėti kuo nors prie lietuviškosios kultūros kėlimo, o pirmoj eilėj prie lietuviškos spaudos plėtimo.

Visi, kas kuo gali, spaudai į talką: kas plunksna, kas jos sąlygų gerinimu, kas jos tiražo didinimu, platinimu, o pirmiausia, tai nors skaitykime kiek galėdami daugiau laikraščių, kad tas žiaurus žurnalistų konkurso šūkis „Laukinis laikraščių neskaito!“ teliktų laukiniams, o ne mums, tai tautai, kuri žiloje senovėje yra parodžiusi aukštų kultūros žymių. Ką mums svetimieji sutrukdė, tai dabar turime kelis kartus paskubintu žingsniu mūsų kultūrą, spaudą pavaryti priekin. Tad daugiau veikime, kad spaudai — dvasios ginklui būtų daugiau šovinių ir parako. Kad visuomenė spaudai nebūtų abejinga. Kad mūsų idealas – visas $100^{0}/_{0}$ gyventojų skaitytų laikraščius — ateityje įsigyvendintų.

Iš „Tr.“.

GIMTOSIOS KALBOS REIKALU

Tarkime taisyklingai žodžius

Kaip svarbu taisyklingai tarti žodžius, teparodo šis mažas pavyzdėlis.

Vienoje lietuviškųjų giesmių, giedamų Gavėnios metu, yra tokie žodžiai: „...*teikeis, teikeis ant kryžiaus numirti...*“ Žodis *teikeis* yra sudarytas iš *teikeisi*, kurio reikšmė yra ši: *malonėjai, maloniai sutikai, buvai toks geras, kad maloniai sutikai...*“ ir pan. Pavyzdžiui: „*Tamsta jau, rodos, teikeis atlikti mano reikalą*“, tai reiškia, *jau atlikai, kas buvo pavesta man atlikti*. Kitaip sakant, žodžiais ištartais „...teikeis ant kryžiaus numirti...“ giedantis tik patvirtina jau atliktą darbą, konstatuoja jau įvykusį faktą, jis sako: „Tu Kristau, numirei dėl manęs ant kryžiaus“. Tą tvirtinimą giedantis atlieka pasinaudodamas veiksmažodžiu „teikeis“, kuris, kaip jau minėta, reiškia veiksmą atliktą, ne tą, kurį dar kas nors atlieka, ir ne tą, kurį dar kas nors atliks, ir ne tą, kurį mes kam nors įsakome atlikti.

Tai tokia yra to žodžio „teikeis“ prasmė, jeigu jis ištartas taisyklingai, pavartota jo forma tinkamoje vietoje. Bet mūsų „giedoriai“ (žinoma ne visi) tą žodį vartoja šitaip **„teikis“**.

Žodis „teikis“ (yra ir toks) visai ką kita reiškia. Ištardami žodį „teikis“, mes įsakome padaryk, atlik, įvykdyk. Pavyzdžiui: „Teikis Tamsta nueiti pas kleboną (nueik pas kleboną), teikis, Gerbiamasis, ateiti pas mane (ateik pas mane), — arba dar toks pavyzdys, — teikis tuojau man grąžinti skolą! (tuojau grąžink man skolą!). Čia jau aiškiai įsakoma tai ir tai padaryti. Tiesa, įsakoma mandagia forma, bet vis dėlto įsakoma.

Kaip matome, sakinio prasmė pasikeitė, nes mes pakeitėme žodį (vietoje *teikis* — tvirtinimas, pasakėme *teikis* — įsakymas).

Visa tai pasidarė tik todėl, kad netaisyklingai ištarėme vieną žodį, kuris mums ir pakeitė visą prasmę.

Šito žodžio netaisyklingu tarimu ypatingai pasižymi mūsų mokiniai (pasitaiko pagirsti ir vyresniųjų tarpe). Jie, giedodami šitą giesmę per pamaldas bažnyčioje, arba per maldą prieš pamokas, visada (ir tai visai ryškiai taria **„teikis“**. Kadangi žodžiai „...teikeis ant kryžiaus numirti...“ yra nukreipti į Kristų, tai atrodo, kad giedantieji įsako Kristui (dar kartą) numirti ant kryžiaus. Giesmynėlyje (tyčia net patikrinau) išspausdinta **„teikeis“**, kur prasmė taisyklinga, nepakeista.

Toks mažas, bet jokiu būdu neleistinas, nesusipratimas (kitaip to pavadinti negalima) įvyksta tik todėl, kad giedantieji nesistengia taisyklingai tarti žodžių.

Manau, kad šios mano kelios pastabos prisidės prie nesusipratimo pašalinimo.

V. Dasys.

Literatūros žinių margumynas

Kisinas 1938 metais yra išleidęs **„Lietuviškų knygų sistematinį katalogą“**. Tai nedidelio formato, tačiau storoka knyga, kurioje išspausdintos visos ar beveik visos Lietuvos rinkoje pasirodžiusios knygos nepriklausomo gyvenimo metais.

Paviršiomis pažiūrėjus, šitokia knyga — nei šio nei to, paprastas knygų sąrašas, kaip kokiame knygyne. Tačiau labiau šia knyga susidomėjus, galima rasti ir įdomių dalykų. Galima sakyti, kad ši knyga šiaip ar taip yra atgimusios Lietuvos dvasinių laimėjimų didelė, tvarkingai surašyta litanija. Trumpai papasakosime skaitytojui, kas šioje knygoje yra. Ir iš to bus maždaug aišku, kokia mūsų dailioji literatūra. Neliesime kitų knygų, esančių Lietuvos rinkoje ir taip pat surinktų bei surašytų kalbamajame knygų kataloge.

Pažiūrėję į šios knygos literatūros skyrių, matome, kad beletristikos iš viso yra surašyta 1054 leidiniai. Iš tų knygų dalis yra rašyta lietuvių rašytojų, o dalis — įvairūs vertimai. Lietuvių rašytojų yra sužymėta 398 leidiniai, o visokių vertimų beveik du kartu daugiau—656 leidiniai.

Pasaulinė literatūra—labai gausi Ten yra gražiausių veikalų, kuriuos rašė gabiausi rašytojai Kiekviena tauta stengiasi supažindinti savo skaitytojus su kitų kraštų garsenybėmis. Lietuvių vertėjai yra lietuvių kalbon išvertę visą eilę garsiųjų veikalų, bet esama ir menkos meninės vertės vertimų. Pavyzdžiui, lenkų rašytojos Mnišek yra išverstų net visa 10 veikalų. Tai menka rašytoja ir pačiuose lenkuose never tinama. Pasirodo, kad tokių visokių menkaverčių vertimų esama gana daug. Tai matyti leidėjų darbas. Jie, norėdami surasti knygai rinką, leidžia tokius vertimus, kurie pigūs ir patrauklūs ir greičiau susiranda sau pigų skaitytoją.

Garsaus rusų rašytojo M. Lermontovo jubiliejus. Šiais metais Sovietų Rusijoje minimos šio rašytojo 125 metų gimimo sukaktuvės, o 1941 metais bus minimos 100 metų mirties sukaktuvės. Tai didelis rusų rašytojas labai trumpai gyvenęs (1814—1841) ir tragiškai žuvęs. M. Lermontovas yra išgarsėjęs ne tik Rusijoje, bet ir užsieniuose. Jo kūrinių yra išverstų ir į lietuvių kalbą. Tačiau gero, pavyzdingo šio rašytojo raštų vertimo Lietuvoje dar laukiama. Rusai M. Lermontovo jubiliejaus proga ketina naujai išleisti dvi jo raštų rūši — liaudžiai populiariai ir mokslui — moksliškai. Be to, M. Lermontovo kūryba būsianti išversta į visas tas kalbas, kurių yra šių dienų Rusijos valstybėje, o jaunas kompozitorius S. B. Aksiuk jau parašęs operą „Pugačevaj“ pagal Lermontovo poemą „Vadim“.

Petro Babicko kelionės. Netrukus išeina šiemet viešėjusio Vilniaus krašte žurnalisto ir keliautojo Petro Babicko kelionių įspūdžiai apie Graikiją. Knyga vadinsis „Elada“ ir bus gausiai bei gražiai iliustruota.

Be to, neseniai iš spaudos išėjo kun. J. Remeikio dvi dramos: penkių veiksmų drama iš rusų laikų, „Kad tu, gude, nesulauktum“ ir trijų veiksmų drama „Bajoro sapnas“ iš baudžiavos laikų.

„Dirvos“ naujienos. Vasario 16 d. proga „Dirva“ išleido Kazio Papečkio paruoštą poezijos antologiją „Prisikėlusi Lietuva“, skirtą nepriklausomybės 20 metų sukaktuvėms paminėti. Antologiją sudaro rinktiniai 36 poetų kūriniai, padalyti skyriais: Laisvė, Vilnius, Jūra, Lituanica, Gražioji Lietuva, Pasiilgimas Lietuvos, Lietuvos kariai ir Ateities Lietuva.

Vilniuje jau spausdinamas Albino Žukausko novelių rinkinys, kuris turi netrukus išeiti iš spaudos. To paties rašytojo neseniai išėjo eilėraščiai „Laikai ir žmonės“. Novelės, kurios dabar surenkamos draugėn, buvo atskirai spausdinamos Vilniaus laikraščiuose.

Išėjo Lietuvių poezijos antologija. Po ilgų lūksnojimų sulaukėme p. Kairiūkštienės vertimų: Lietuviškos poezijos antologijos. Vasario 16 dieną Varšuvoje Lietuvos Bičiulių S-goje p. Kairiūkštienė įteikė min. dr. J. Šauliui savo vertimus.

Yra tai nemaža knyga. Viršutinis vaizdas visai geras. Išleido „Fundusz Kultury Narodowej“ (padėjo 3000 zlotų šiam darbui) o techniškai daug dirbo ir Lietuvos Bičiulių S-gos žmonės. Jau apie šią knygą buvo rašyta seniau. Dabar galima tik susipažinti.

— Varšuvos dienraščio „Gazeta Polska“ 53 ir 54 nr. buvo įdėtas J. Bagienskio straipsnis „Lietuvių literatūra“. Straipsnis, nors ir paviršutinis, duoda apytikrį mūsų literatūros vaizdą Tik kažkodėl autorius Dobilo „Bludą“ ir Pietario „Algimantą“ pavadino dramomis, o abudu šiuos apysakininkus — dramaturgais.

Kovo 4 Lietuvos kunigaikščio šv. Kazimiero diena

Kovo 4 dieną Vilniuje kasmet esti didelė šv. Kazimiero mugė. Šv. Kazimieras yra Lietuvos patronas. Gimė jis 1458 metais Jogailos sūnaus sūnui Kazimierui, kuris buvo didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu ir Lenkijos karaliumi.

Kazimiero dieną į Vilnių suvažiuoja iš tolimų apylinkių daugybė žmonių su prekėmis ir be prekių. Lenkai tą dieną vadina regionaline švente. Į tą jų vadinamąjį „Kaziuką“ plaukte suplaukia be gerų žmonių visokių šarlatanų, apgavikų ir suskių.

Šiemet vaikščiodamas gatvėmis žmonių būrys, kažkokio dirigento diriguojamas, dainavo „regionalines“ daineles. Buvo dainuota: 1) Saulelė raudona, vakaras netoli, 2) Tekėjo saulelė pro debesėlį, 3) Du brol ukai kunigai ir kt.

Kad nelietuviai mėgsta lietuviškas dainas, rodos, reiktų pasidžiaugti. Bet kad daina savinamasi, kai nė puse burnos nepasakoma, kieno ji yra, tai labai panašu į ubago vagiliavimą. Gaila, kad Lietuvos kunigaikščio šventėje viešai leidžiama su lietuviškomis dainomis taip elgtis. Bet prisiminus, kad ir radiofone mūsų tautinės dainos ir šokiai vadinami visokiomis „kręciołkomis“, nieko geriau laukti netenka.

Karaliaus ir kunigaikščio Kazimiero sūnus buvo pakrikštytas tėvo vardu ir užaugęs pagarsėjo savo pamaldumu. Tačiau pradžioje jis dalyvavo politikos gyvenime ir, teturėdamas vos 13 metų, buvo net kandidatas į Vengrijos sostą. 1471 metais tėvas jį buvo išsiuntęs į Vengriją sosto užimti, bet žygis pasibaigė nelaimingai, ir Kazimieras grįžo tuščiomis. Paaugęs jis visiškai pasitraukė nuo užsienio politikos. Atsidavęs maldoms, jis tik rėmė katalikų Bažnyčią. Buvo labai maldingas ir didelis asketas (savo kūno kankintojas) 1479 m. atvyko į Vilnių, kur išbuvo iki pat mirties. Mirė 1484 m. Po jo mirties tėvas pradėjo statyti prie katedros koplyčią, kur turėjo būti palaidotas jo kūnas; tačiau koplyčią baigė statyti tik jo brolis Zigmantas. 1521 m. Kazimieras buvo paskelbtas palaimintuoju, o 1602 m.— šventuoju.

Studija apie Rėzą

Iš spaudos jau išėjo Vytauto Didžiojo universiteto teologijos — filosofijos fakulteto leidžiamo kalbos, literatūros ir istorijo smokslo žurnalo „Athenaeum“ devintojo tomo antrasis sąsiuvinys, kuriame įdėta vienintelė prof. dr. Juozo Ereto mokslinė literatūrinė studija apie Rėzą „Rėzos santykiai su Goethe“.

Autorius plačiai nagrinėja Rėzos santykius su Goethe, jų bendradarbiavimą laiškais. Įdėta vieno ir antro laiškų faksimiliai padaryti iš originalo. Duota dalis ir vokiečių kalba ir Goethei išsiųstų dainelių antraštės. Be to, autorius apibūdina ir Abraomą Jokubą Penzelį, kuris daug padėjo Rėzai sueiti su Goethe.

Studija plati, pasinaudota Goethės — Schillerio archyvo, Prūsų valstybės archyvo, Valstybės bibliotekos, Jenos, Karaliaučiaus, Bazelio, Vytauto Didžiojo universiteto ir kitų bibliotekų medžiaga.

Studija turi 56 puslapių ir yra tęsinys didžiulio mokslinio veikalo—Rėzos monografijos, kuri išeis kitais metais, Liudviko Gedimino Rėzos šimto metų mirties sukaktiės proga. Užpernai išėjo minimos monografijos atskira studija „Rėzos gimtinė“, kuri apėmė Neringą, Karvaičius, Rėzos gyventas dienas Neringoje ir kt.

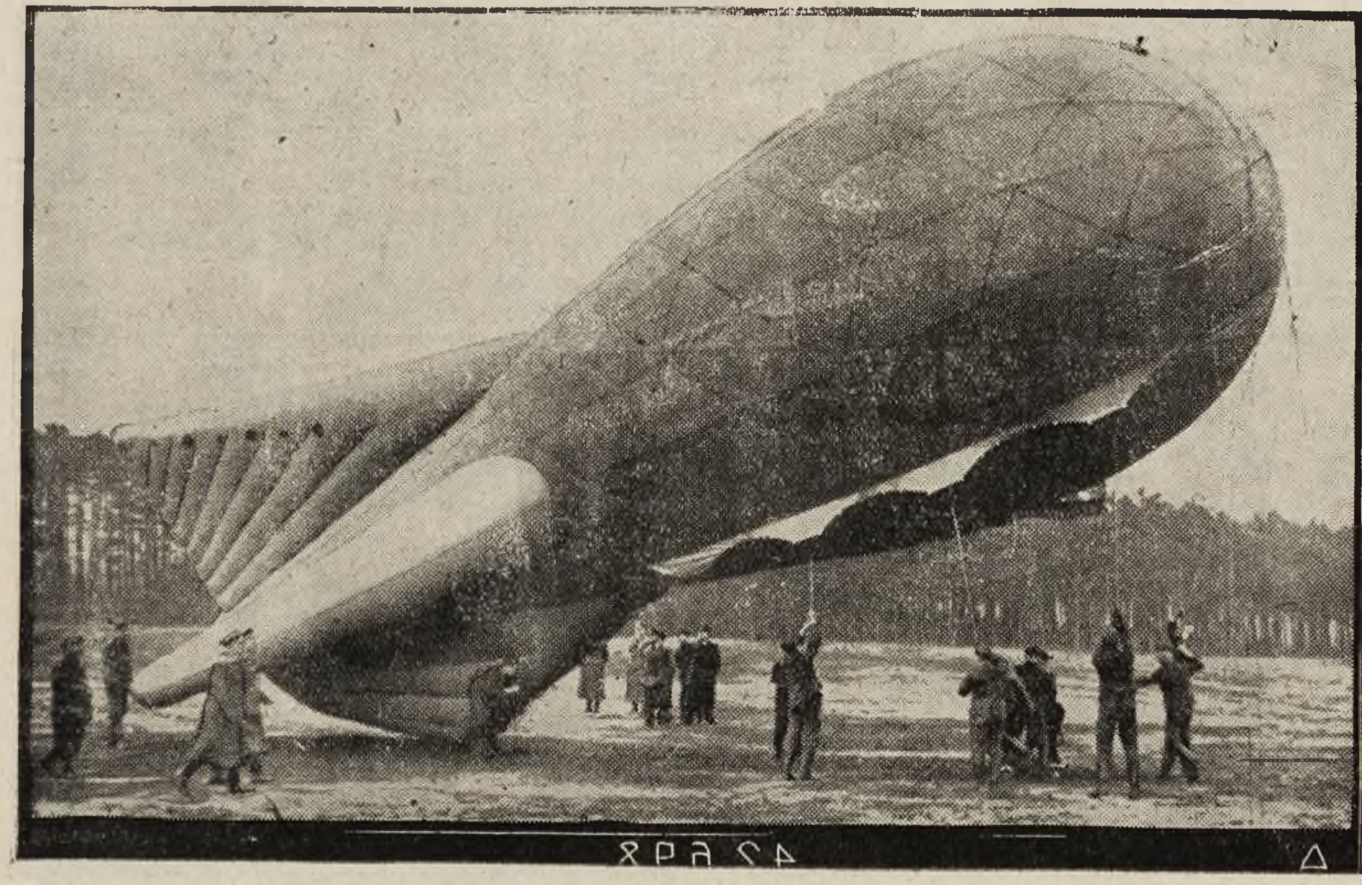
„V.“

Iš viršaus: 1) Iškilmingas Estijos Nepriklausomybės 21 m. sukaktuvių minėjimas Kaune — Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmuose. Kalba užsienių reikalų ministras J. Urbšys. Minėjimo dalyvių priešakyje (ketvirtas iš dešinės) ministras pirmininkas Vladas Mironas, (greta) Estijos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministras Lietuvai A. Varma, Seimo pirmininkas inž. K. Šakenis ir Lietuvių - Estų Draugijos pirmininkas J. Vileišis.

2) Ispanijos nacionalistų kariuomenės vadai su gen. Franku priešaky Barcelonos mieste iš namų balkono žiūri kariuomenės parado.

3) Iš konferencijos Palestinos likimo klausimu Londone. Kairėje iš rūmų išeina žydų delegacijos vadas Dr. Weizmannas, o dešinėje — anglų atstovas tariasi su arabų delegatais.

4) Naujai pastatytos Klaipėdoje lietuvių amatų mokyklos rūmų bendras vaizdas. Kairėje mokyklos rūmai žiūrint iš priešakio, dešinėje žiūrint iš antros pusės.

5) Tokiais priešlėktuvinės apsaugos balionais, sujungtais plieninėmis vielomis į ištisas grandines vokiečiai aptveria ne tik savo didmiesčius ir pramonės centrus, bet ir savo valstybės pasienius.

Milijono svarų pramonės mugė

(„Lietuvos Aido" Londono korespondento)

Vasario mėn. 20 d. prasidėjusi britų pramonės mugė tikrumoje turėtų vadintis imperijos paroda. Nes tai ir yra milžiniška paroda! Be to, gal pati brangiausia paroda pasaulyje. Ji vyksta Londone bei Birminghame. Nors tęsis tik dvi savaites, bet vien tik Londono skyriaus įrengimas kaštavo daugiau milijono svarų! Tą milijoną svarų britų pramonininkai išleido tam, kad suįdominti du tūkstančius užsieniečių. Jie suvažiavo iš visų kraštų. Suvažiavo ne vien tam, kad pamatyti didžiąją mugę: britai tikisi, kad devyni iš dešimt užsienio lankytojų bendrai paliks užsakymų mažiausia 100 mil. svarų sumai!

Didžiausią pasaulio mugę atidarė kita mažesnė mugė. **Nes kaip kitaip gali pavadinti priešpiečius, kuriuose dalyvavo lygiai 400 žurnalistų? Spaudos mugė...** Buvo atstovaujami visi anglų laikraščiai bei žurnalai, kolonijų ir užsienio valstybių spauda; iš Lietuvos tik vienas LIETUVOS AIDAS figuravo sąraše! Buvo įdomu pastebėti, kad prie garbės stalo sėdėjo abu „spaudos aristokratai": „Times" ir „Observer" redaktoriai... Tarp jų matėsi priešpiečių šeimininkai, lordas Derby ir prekybos ministerijos sekretorius R. S. Hudsonas. Jie sakė kalbas, garsino britų pramonę bei jos gaminius.

R. S. Hudsonas yra vienas garsiausių viceministrų Anglijoje. Jis nesenai pasakė, kad britai yra pasiruošę pradėti prekybos karą. Jis netrukus vyks į Berlyną, paskiau į Varšuvą, Maskvą ir kartu aplankysiąs Skandinavijos sostines. Šis „jaunas viceministras" jau turi 52 metus.

Pramonės mugė Londone vyksta dviejose vietose: „linksmybių mieste" Earls Courte ir Olympijoje. Tai du didžiausi pastatai Londone. **Salės tokios milžiniškos, kad gali vaikščioti ištisas valandas po tomis pačiomis lubomis ir vis ką nors naujo pamatyti!** Olympijoje yra 8 didžiuliai restoranai ir 10 barų; penkių aukštų garažas. Earls Courtas yra dar didesnis. Čia savo pavilijonus turi daugiau 1000 firmų!

Pirmoji britų pramonė mugė įvyko 1915 m. Tada dalyvavo vos keli šimtai firmų. Dabar toji mugė britams pasidarė tautiniu pasirodymu. Joje lankosi karalius ir karalienė, karalienė motina. Mugės organizatoriai labiau prisitaiko prie užsieniečių: katalogai išleisti 9 kalbomis, paruošta armija nemokamų vertėjų bei vadovų ir t. t. Užsieniečiai naudojasi nemokamai autobusais važinėdami (10 minučių kelio) iš Earls Courto į Olympiją arba atvirkščiai. Viską ką jie turi daryti, tai už du šilingus pirkti ženkleli: su juo durys į mugę atdaros.

Olympijoje išstatyti smulkiosios pramonės gaminiai. Pažymėtina, **kad britų smulkioji pramonė ypatingai išsivystė paskutiniais metais. Dar prieš keturius metus Did. Britanija ne tik neturėjo savosios žaislų pramonės, bet kasmet įvairių žaislų importuodavo už 4 milijonus svarų!** Bet praėjusiais metais šis importas buvo visai kritęs. Net daugiau: dabar patys britai eksportuoja žaislus! Sakoma, kad šią pramonę D. Britanijoje sukūrė iš Vokietijos emigravę žydai. Earls Courte galima pamatyti tekstilę, baldus, maisto produktus ir kolonijų gaminius. Mugėje net keliose vietose gali susidurti su Chamberlaino mistika: jo asmenyje simbolizuojama taika, gerbuvis ir t.t. Žaislų skyriuje pilna lėlių a la Chamberlainas: su meškere, skėčiu ir kitokių. Kitur matyti laikrodžiai, kurių rodyklės bei skaitlinės padarytos iš skėčių...

Britų Legijono paviljone teko matyti specialų veidrodį dviratininkams. Jis prikabinamas prie rankos. Dviratininkas nesisukinėdamas lengvai mato kas vyksta užpakalyje. Nakties metu šis veidrodis tampa geru reflektoriu. **Brangakmenių skyriuje yra parodomas specialiai pagamintas „motinystės" žiedas.** Jis skirtas dešinės rankos trečiajam pirštui. Esą toks žiedas dovanojamas gimus pirmam kūdikiui. Mugėje daug vietos skirta priešorinės bei priešdujinės apsaugos įrengimams. Išstatytos kelios zenitinės patrankos, kurios gali priešo lėktuvą pasiekti 30.000 pėdų aukštumoje!

Labai turtingi moterų skyriai. Yra madų salės bei madų teatras. Mūgėje yra apie 80 atskirų skyrių — atskirų pramonės šakų. Visuose skyriuose daug visokių noujoviškumų, patobulinimų ir t. t. Kiekvienas lankytojas gali rasti tai, kuo domisi. Beje, Londone dar vis bijoma dėl galimų naujų bombų sprogimų. Dabar į jokį muziejų ar valstybinę įstaigą negali įeiti turėdamas ryšulį ar čemodanėlį: prie durų stovį žmonės visada iškrato. Tas pats ir prie parodos įėjimo. Kiekvieno lankytojo asmenyje sargai mato airį teroristą. Jie pažiūri į kiekvieną ryšulį bei paketą; jei kas nenori parodyti, tuo atveju turi jį palikti specialiai įrengtame kambaryje...

S. F. Špokas

Tuniso dykumoje auga tvirtovės

Penkios prancūzų gynimosi linijos Pietų Tunise

Prancūzai nereikalauja ir nenori jokių svetimų žemių. Tačiau yra griežtai nusistatę neužleisti kitiems ir to, ką dabar turi. Italų reikalavimai verčia juos griebtis apsaugos priemonių ypatingai Tunise. Dėl to, kaip rašo „Večerni České Slovo" specialus korespondentas, šiomis dienomis pervažiavęs per Pietų Tunisą, prancūzai yra sutelkę Pietų Tunise daug kariuomenės, daug ginklų ir paskubomis stato ištisas tvirtoves dykumoje.

Pietų Tuniso oazės ir miestai šiuo metu esą virtę kariuomenės stovyklomis. Į sustiprintą Libijos pasienį esą sutraukti prancūzų svetimšalių legiono daliniai, Senegalijos ir Alžiro šaulių pulkai, marokiečiai ir daug visų rūšių motorizuotų dalinių. Visur esą matyti naujų karinių statybų. Daugelyje vietų matyti kariuomenės stovyklos. Paskubomis praplatinamas plentas — iš siauro plento paverčiamas plačia autostrada. Kasdien praplečiamuoju plentu sunkvežimiais vežami dideli transportai karo medžiagos, ypačiai lauko ir priešlėktuvinių patrankų, tankų ir šaudmenų.

Aštuntame kilometre nuo italų Libijos sienos plentas naktimis visiškai užbarikaduojamas, o abipus plento driekiasi plačios spygiuotų vielų užtvaros. Tuoj už tos vietos netoli plento matyti nauja nedidukė tvirtovė ir šalia jos kariuomenės stovykla. Ten pat matyti čiabuviai darbininkai kažką kasant giliai žemėje. Važiuojant pro tą vietą automobilis turi paspausti greitį, nes palengva važiuoti uždrausta.

Už 23 km nuo italų sienos yra pirmoji prancūzų gynimosi linija. Čia oazė Ben Gardanas paversta rimta tvirtove. Aplink tą oazę iškasti dvigubi gilūs apkasai, aptverti taip pat plačiomis spygliuotosios vielos užtvaromis. Tarp apkasų esą matyti kulkosvaidžių lizdai ir artilerijos baterėjų stovyklos. Matyti visai naujai pastatytų fortų ir betoninių slėptuvių. Pozicijose matyti lauko patrankos. Pati Ben Gardano oazė, dar prieš keletą mėnesių buvusi mažu, purvinu kaimeliu, dabar yra virtusi gražiu kariniu miestu. Čia yra naujos gražios kareivinės, naujos modernios ligoninės, didžiuliai požeminiai vandens rezervuarai, ištisi kvartalai gražių vilų karininkams ir karo valdininkams gyventi, o taip pat gražių pramogos įstaigų ir salių. **Ben Gardono tvirtovė yra iš anksto paruošta taip, kad galėtų ilgesnį laiką laikytis apsiausta.** Net patrankų bokštai yra nukreipti į krašto vidų, kad, priešui apsiautus, Ben Gardaną, galėtų apšaudyti priešą iš užpakalio. Šios tvirtovės įgula yra iš anksto paruošta galimam tokiam apsiautimui. Kiekvienas įgulos karys žinąs, kad jo pareiga yra išlaikyti iki paskutinio šovinio ir iki paskutinio lašo vandens. Galimas esąs daiktas, kad tokią tvirtovę galų gale paėmęs priešas terastų joje tik lavonus.

Už 74 km nuo Ben Gardano yra antroji prancūzų gynimosi linija — Medeninos tvirtovė. Aplink ją ir joje toks pat vaizdas, kaip ir Ben Gardano. **Medeninoje dirba prancūzų inžinerijos generolo Morino štabas. Gen. Morinas, būtent, yra tikrasis garsiosios Maginot linijos prieš Vokietiją ir tiesiog nepaimamų sustiprinimų Pietų Prancūzijos Alpėse prieš Italiją kūrėjas.** To generolo dalyvavimas šiuo metu sutiprinimo darbuose Pietų Tunise duoda pagrindą neabejoti, kad ir čia šiuo metu statoma panaši sustiprinimo linija, kaip Maginot linija Rytų Prancūzijoje. Tik čia tuo tarpu niekas iš civilių nežino, kur, būtent, ši linija statoma. Vieni teigia, kad čia pat pro Medininą, o kiti tikina, kad už 40 km toliau — prie Maretho oazės. Medeninos apylinkėse matyti laukuose dirbant karinių sustiprinimų darbus.

Apie 10 km už Medeninos Džebel Tadžeros kalnuose yra trečia prancūzų gynimosi linija. Tie kalnai yra ideali pozicija artilerijai, ypač sunkiosioms baterijoms, Medeninos gynimosi linijai paremti. Tuose kalnuose matyti sutelkta daug statybinės medžiagos.

Už 10 km nuo Džebel Tadžeros yra ketvirtoji prancūzų lauko apkasų ir karinių sutiprinimų **linija Aramo oazėje.**

Tik penkias minutes automobiliu pavažiavus toliau už Aramo yra **penktoji prancūzų karinių sutiprinimų linija Maretho oazėje.** Jos paskirtis yra ginti pietų Tuniso uostus Gabesą ir Sfaxą. Marethas stačiai perpildytas kariuomenės. Jo apylinkėje kasami apkasai ir vykdomos karinės statybos. Aplink šią oazę ir joje toks pat vaizdas, kaip ir kitose gynimosi linijų oazėse.

Mechaninis liežuvis

Vienas Amerikos inžinierius išradęs naują aparatą, kuris iškreipia žmogaus kalbą, kalbant telefonu. Juk žinoma, kad kalbėtoją telefonu galima dažnai pažinti iš balso. Tačiau kartais prireikia, kad tavo balso nepažintų. Tas naujai išrastasis aparatas arba, kaip jis vadinamas, mechaninis liežuvis visai iškreipia žmogaus balsą. Gali kalbėti net artimiausias draugas, net geriausia draugė, ir iš balso jų negalima pažinti.

Nepaprasta palikimo byla Romoje

300 ŠEIMŲ IR VATIKANAS BYLINĖJASI DĖL 10 MILIJONŲ DOLERIŲ PALIKIMO

Visoje Italijoje yra sukėlusi didelį susidomėjimą Romos teismo sprendžiama byla dėl 10 milijonų dolerių palikimo, į kurį pretenduoja 300 italų šeimų ir Vatikano valstybė. To palikimo istorija tokia.

1914 m. Italijos mieste Recanati mirė neturtingas kunigas Pascucci. Pats būdamas neturtingas, vis dėlto vienam savo giminaičiui užrašė 200.000 dolerių, kuriuos turėjo sumokėti vienas Amerikos bankas. Visi stebėjosi, iš kur gali būti tiek pinigo. Tačiau dar labiau visi nustebo, kai po kurio laiko Amerikos konsulas Neapolyje ėmė ieškoti kažkurio kunigo Pirro, vienam Amerikos bankui užklausus, ką jis turi daryti su Pascuccio turtu, padėtu tame banke ir sudarančiu 9.800.000 dolerių. Kai tik ta žinia buvo paskelbta viešai, tuojau kreipėsi į Amerikos konsulatą visos Italijos šeimos, turinčios Pascuccio pavardes, ir ėmė įrodinėti savo teises į tą palikimą. Taip pat Vatikano valstybės teises į tą palikimą pareiškė Vatikano įgaliotinis. Vatikano advokatas pareiškė, kad 1914 m., kai jau buvo laukiama kilsiant karą, Vatikano valstybė davė kunigui Pirro Pascucciui 10 milijonų dolerių ir įgaliojo jį padėti tuos pinigus užsienių bankuose.

Romos teismas pripažįsta Vatikano teises į tą palikimą, bet su tuo nesutinka Amerikos banko valdyba. Tas bankas nori pagal teisėtus dokumentus išmokėti tuos pinigus tikriems Pascuccio įpėdiniams.

46 metų amžiaus moteriai išdygo dantys

Kažkokio Anglijos farmerio žmonai teko pasiekti naują rekordą. Turėdama keturiasdešimt šešius metus, ji susilaukė trešiųjų dantų. Kai turėjo trisdešimt metų, jai teko ištraukti visus dantis: Penkiolika metų ji turėjo dirbtinius dantis. Tačiau prieš metus, pajuto, kad smegenyse „kažkas darosi". Kalėsi nauji dantys Du dantys jau visai išdygo, o kiti dar kalasi.

Balonai ir aitvarai Vokietijos padangėse

Taip Vokietija numato gintis nuo orinių puolimų

Didelio dėmesio susilaukė prieš porą dienų vokiečių spaudoje pasirodę platūs balonų užtvarų prieš orinius puolimus aprašymai. Netrukus su tuo padedamuoju karo aviacijos ginklu būsią padaryti platūs bandymai prie Berlyno. Kaip vokiečių spauda teigia, jie turęsią susilaukti kuo didžiausio gyventojų susidomėjimo. Prieš kelias gi dienas su oriniais balonais ir aitvarais bandymai buvo padaryti Saarowe prie Scharmuetzelio ežero. Tuos bandymus plačiai aprašė „Voelkischer Beobachter" specialus korespondentas Herbertas Rudolfas. Vieną kitą to aprašymo bruožą čia pateikiame savo skaitytojams.

Pirmiausia aprašyme pažymima, kad balonų užtvaros pirmą kartą gana plačiu mastu jau buvo pavartotos pereitų metų rugsėjo mėnesio krizės dienomis. Aprašyme teigiama, kad vokiečių sukonstruotos balonų užtvaros yra geresnės ir tobulesnės už kitų valstybių, net ir Anglijos, tokias pat užtvaras. Naujųjų balonų ir aitvarų užtarų principas yra paimtas iš Didžiojo karo patyrimo. Visas reikalas sukasi apie priešo lėktuvų veikimo suvaržymą esant debesims arba nakties metu, kada paprastai beveik visai bejėgė prieš juos yra priešlėktuvinė artilerija.

Aprašyme sakoma, kad anksčiau pasirodę anglų spaudos pranešimai, jog čia esą tam tikri elektros srovės prikrauti vielų tinklai arba kažkokios oro minos, neatitinką tikrenybės. Iš tikrųjų yra visai kitaip. Visas reikalas yra daug paprastesnis. Orinių užtvarų ginklų uždavinys tėra tik padaryti balonų virves ginklu. Tai esą padaroma kuo tankesniu ratu balonų, kurie viršum saugojamosios vietos paleidžiami šachmatų lentos tvarka. Į tokią vietą atvykęs lėktuvas jokiu būdu negali išvengti nesusidūręs su pančiojamosiomis virvėmis. To pasekmė yra ta, kad plieninės virvės tam tikru laipsniu perkerta skrendamąją plokštumą ir tada lėktuvas būtinai turi nukristi ant žemės.

Vokiečių orinių užtvarų ginklas dabar gali pasiekti ligi 10.000 m aukščio. Tas orinis ginklas yra prištas prie vietos arba motorizuotas. Prie svarbių karinių objektų vartojamas pirmos rūšies, šiaip gi antrosios rūšies. Balonai, kaip parodė bandymai aukščiau minėtoje vietoje, gali būti pripūsti vandenilio dujų ir paleisti labai greitai.

Balonai yra dviejų tipų: vieni pripučiami dujų ir oro, o antrieji tik dujų. Be to ramiu ir gražiu oru vartojamos baloninės užtvaros, o vėjuotu oru aitvarinės užtvaros. Balonai ore gali savo vietoje išsilaikyti daug dienų, tik jie turi laiku būti papildomai pripučiami. Nors balonai yra gana dideli, tačiau trijų balonų pripildymas vandenilio dujomis tekaštuoja tik tiek, kiek vienas 1,8 cm priešlėktuvinės patrankos sviedinys.

Vokiečių spauda rašo, kad tokios užtvaros yra visai patikimas ir geras ginklas Vokietijos miestams ir pramonės centrams nuo orinių puolimų apsaugoti.

Pensininko Melchijoro Putelės nuotykiai

Dėl vekselių ir atitaisymo

Ėmus mūsų kaimui nerimti dėl likvidatoriaus p. J. Švedo pradėtosios „skolų“ grąžinimo akcijos, 1934 metais teiktoji šiam kraštui pašalpa dar kartą iškilo spaudoje. Nukentėjusiems nuo nederliaus pašalpos dalijimo komitetas paskelbė visuomenės žiniai, jog Kalbamoji Labdarybės D-jos komisija, Lietuvos Valstybės aukų rinkimo Komitetui pranešus, kad išdalintoji pašalpa būtų visiškai dovanota, sutiko su aukotojų valia ir vekselius padėjo į archyvą. Tuo pranešimu remiantis, 23 „Aido“ numeryje buvo išspausdintas straipsnis, kuriame nagrinėta susidariusi dėl vekselių padėtis ir iškelta naujai susidariusi 1934 metais teiktosios pašalpos dovanojimo aplinkybė. P. J. Švedas reagavo ir atsiuntė savo atitaisymą, kuris 27 „Aido“ numeryje buvo išspausdintas.

Kadangi p. J. Švedas šį atitaisymą skyrė mano priekaištams ir išvedžiojimams atremti, tai reikia dar šį tą ir man pareikšti.

Pastebėjau, kad p. J. Švedas truputį nenuoseklus.

Savo atitaisyme tvirtina mane pateikus visą eilę klaidingų informacijų sąryšyje su ūkininkų 1934 metais išstatytais vekseliais, o pas kui pats patvirtina mano straipsnyje iškeltus faktus. Būtent, pasirodo, kad p. likvidatorius tikrai pasiryžęs vekselius išreikalauti ir kad norėdamas palengvinti „skolos“ grąžinimą, tuo reikalu yra daręs žygių pas p. Vaivadą. Tik esą neteisybė, kad vekseliai paleisti apyvarton. Gal būt. Duok Die, kad tai niekuomet ir nevirstų teisybe! Bet iš užsimojimų atrodo, kad netrukus reikia laukti darbų.

Toliau p. J. Švedas sako: „taip pat netiesa, kad reikalavau iš ūkininkų didesnių sumų, negu vekselyje pažymėta.“

Kam gi laužtis į atviras duris? Juk niekas netvirtina, kad p. likvidatorius reikalavo didesnių sumų, negu buvo pažymėta vekselyje. Bet pats p. J. Švedas sutinka, kad vekseliai rašyti in blanco. O mes juk visi žinome, ką tai reiškia. Lygiai kaip žinome faktus, kad ūkininkai, nerasdami miestelyje mažesnių vekselių, bėdos prispirti, pirko didesnius ir už mažesnes sumas parašė didesnį vekselį in blanco. Vadinasi, kai kurie ūkininkai turės mokėti tiek, kiek vekselyje pažymėta, o ne tiek, kiek gavo. Jei visą šitą „skolą“ būtų ėmę tie, kurie „skolino“, aišku, būtų atsižvelgę į šią aplinkybę. Kai „skolą“ ims J. Švedas, sunku laukti, kad atsižvelgtų. Jis aiškiai pasisako imsiąs tiek, kiek vekselyje pažymėta.

Mano straipsnyje buvo iškelta dar ir kita aplinkybė. Yra buvę nuotykių, kad ūkininkai, gavę pašalpą, bendrai pasirašė vieną vekselį. Aišku, vienas kuris iš jų pasirašė pirmuoju. Pagal vekselių paprotį dabar toks pirmasis parašo davėjas yra nelyginant pirmasis žirantas, iš kurio pirmiausia ir bus reikalaujama *visos* sumos. O aišku, kad toks ūkininkas, bendrą vekselį pasirašęs, yra pasinaudojęs tik *dalimi* tos sumos. Vadinasi, jei iš jo vieno būtų reikalaujama visą vekselį išpirkti, tai būtų reikalaujama daugiau, nei buvo duota. Ta prasme straipsnyje apie vekselius ir buvo rašyta. Kitaip to nė nereikėjo suprasti. Tiesa, pirmasis, pasirašęs bendrą vekselį, gali savo keliu jau pats reikalauti mokesčio iš kitų, su kuriais bendrai pasirašė. Tačiau tai ne taip lengva padaryti, kaip atrodo.

Toliau savo atitaisyme gana ilgai p. J. Švedas įrodinėja, kad 1934 metų pašalpa, kaip matyti iš jo dispozicijoje esančių dokumentų ir kai kurių asmenų parodymų, esą buvusi grąžinamoji pašalpa, o ne dovana.

Man rodos, kad ir šitų įrodymų nereikėjo.

Pranešime, kurį pasirašė p.p. K. Stašys, Z. Stašienė, kun. K. Čibiras, R Bagdonas, S. Špokas ir kiti, aiškiai pažymėta: *Labdarybės Draugijos komisija, Lietuvos Valstybės aukų rinkimo Komitetui pranešus, kad išdalytoji pašalpa būtų visiškai dovanota, sutiko su aukotojų valia ir vekselius padėjo į archyvą.*

Taigi išeina, jog buvo laikas, kad toji pašalpa tikrai buvo grąžinamoji. Tai, be abejo, matyti ir iš turimųjų p. J. Švedo dokumentų. Bet čia svarbu tai, kad šitoje byloje yra ir kitas momentas: *grąžinamosios paskolos dovanojimas.* Bet šio antrojo momento p. J. Švedas sakosi neturįs jokių dokumentų.

P. J. Švedas savo atitaisyme sako: „Straipsnio autorius pareiškia, kad Aukų Komitetas Lietuvoje pranešė Liet. Labd. D-jai apie visišką skolų panaikinimą ir kad aukotojų valia įpareiguoja taip pat ir mane, kaipo D-jos likvidatorių. Taigi pareiškiu, kad aukotojų valia tikrai mane įpareigotų, jeigu turėčiau kokį nors įrodymą, kad ji buvo pranešta visiems skolininkams arba jeigu kur nors D-jos aktuose būtų užprotokoluotas nutarimas apie tos paskolos dovanojimą. Kadangi tokių įrodymų neturėjau, tai tuo pačiu nežinojau nieko apie aukotojų intencijas ir valią ir negalėjau jaustis tos valios surištas“.

Iš to, kas čia pasakyta, išeina, kad p. J. Švedui Komisijos pareiškimas nieko nereiškia ir, kad tas pranešimas jo neįpareigoja.

Girdėjau, advokatai tvirtina, kad formaliai p. likvidatorius čia elgiąsis teisėtai. Tegul sau. Bet, susimildami, kur yra tuomet *visų* formalumų nuoseklumas?

Praėjusių metų rudenį, kada kilo klausimas, kaip reikės išlaikyti mūsų bendrabučiai, tas pats likvidatorius p. J. Švedas, pasikvietęs pačius žymiuosius mūsų visuomenės veikėjus, kurių pavardės figuruoja ir po komisijos pranešimu (K. Stašys, kun. K. Čibiras...), pareiškė, kad, norint toliau bendrabučius laikyti, reikią, kad kas nors iš lietuvių visuomenės veikėjų (pvz. Stašys, Čibiras, Bieliauskas ar kas kitas) raštu garantuotų, jog per visus ateinančius metus į kuratoriaus dispoziciją reguliariai kas mėnuo būsianti duodama tam tikra suma bendrabučiams išlaikyti. Be šitokios lietuvių visuomenės veikėjų garantijos būsią negalima kalbėti apie tolimesnį bendrabučių laikymą. Apie tai rašė mūsų laikraščiai ir tatai yra viešas dalykas. Tokių garantijų, rodos, ir buvo duota. Dėl to ir yra dar mūsų bendrabučiai.

Kaip dabar suderinti anas faktas su šituo naujausiu faktu?

Labdarybės D-jos žmonės atstatyti, kai kieno manymu netgi sukompromituoti, ypač dėl piniginių reikalų, tačiau gali duoti piniginių garantijų, kuriomis pasitikima ir net remiamasi, o tų pačių žmonių pareiškimas, kad pašalpa dovanota, yra nepakankamas. Vadinasi, reikia dar formalių dokumentų. Aišku, čia esama skirtumo: *kur garantuojama, kad bus stengiamasi duoti lėšų, ten yra pasitikėjimas ir to pakanka,* netgi nekvestijonuojami kadaise taip baisūs buvę pinigai; *kur pranešama, kad skola dovanota, ten pranešimo nepakanka,* ten p. J. Š. tariasi neturįs įrodymo ir jo aukotojų valia neįpareigojanti. Gal būt, kad Komisija savo pareiškimą įdėjo tik laikraščiuose ir p. J. Š. jo neatsiuntė. Bet tai tik nedidelis formulumas ir jis galima dar atlikti, pagaliau p. J. Š. galėjo tuo reikalu pasiteirauti pas pasirašiusius pranešimą, kaip jis tai buvo ne kartą daręs, spręsdamas mažesnės reikšmės reikalus.

Dar vienas neaiškumas. Labdarybės D-ja formaliai turi būti likviduojama: ji turi savo likvidatorių. Tačiau patys atsakingiausi veiksniai ne kartą prie liudytojų pareiškė, kad draugijos nebūsią likviduojamos. Iš kitos pusės tačiau yra ir kitų reiškinių. Daug ką nustebino Mikalojaus bendrabučio pardavimas ir kito nejudomojo turto neįsigijimas. Tai kvepia likvidavimu. Vekseliai esą tap pat turį būti surealizuoti. Nes likvidatorius esąs „paskirtas D-jos turtui saugoti ir budėti“.

Man rodos, kad ir nesurealizuoti vekseliai — taip pat turtas, kuris ramiausiai gali laukti geresnių metų taip, kaip laukė ilgus metus ir saviesiems šeimininkams valdant Labdarybės D-ją.

Vekseliai norima paleisti nebent tik pačią draugiją ketinant pagaliau likviduoti. Šiaip pinigų p. J. Švedas, kaip buvo žadėta, kol kas reikalingiems galams gauna.

Likvidatorius p. J. Š. dokumentuose radęs, kad duotosios sėklos turėjusios būti grąžintos *rudenį.* Bet jis nerado dokumentų, kad Labdarybės D-ja, negaudama *grąžinamosios paskolos, būtų kėlusi kam bylą ar prisispyrusi tos „skolos“ reikalavusi. Praėjo 4 metai, tie rastieji vekseliai gulėjo ramiai.* Juos pajudino tik p. J. Š.

Baigdamas dar noriu pridėti. P. J. Švedas teigia, kad dėl kalbamųjų vekselių „kiekvienas teismas tą patį (suprask: ką ir p. likvidatorius) nuspręstų, nes iš teisinės pusės esą negalima kitos pozicijos pasirinkti. Užtat esą galima iš žmoniškumo kertės kitaip pažiūrėti“. P. likvidatorius, tais žmoniškais jausmais vadovaudamasis, ir išsiuntęs savo paskutinį laišką dėl vekselių.

Išeitų, kad teismas mažiau žmoniškas, nei p. likvidatorius. Bet teismas čia dar savo žodžio nėra taręs ir apie jį mes nekalbėkim, koks jis būtų.

P. J. Švedas sakosi neturįs tikslo lietuviškų ūkių likviduoti. Gerai ir malonu. Bet p. likvidatorius, reikalaudamas „skolų“, padarys tai nenoromis. Nes ir patogiausios grąžinimo sąlygos yra vis tiek sunkios, jei visą laiką gyvenimas sunkus. Įtarti likvidatorių p. J. Š. tam tikrų tikslų turėjus galėjau. To įtarimo būčiau neturėjęs tuomet, jei p. J. Švedas visai būtų nelietęs vekselių. Bet kada juos pats palietė ir paskui pats kreipėsi į Vaivadiją, kad kai kam skolos būtų panaikintos, nenoromis kilo įtarimas.

Baigdamas noriu pabrėžti, kad likvidatorius p. J. Š. šiuo atveju nori laikytis formalumo ir gal būt tikrai gali laikytis. Bet manau, kad norėdamas gali lygiai gerai ir nesilaikyti. Pirmuoju atveju jis įneš į dabartinius lietuvių-lenkų santykius kartumo, antruoju-šilumos. P. J. Švedas renkasi pirmąjį kelią. Jis, nebejoju, žino, ką daro, o mes mokėsime tai, ką jis daro, suprasti ir įvertinti.

Akivara.

Šių dienų dokumentas

Pelekų parapijos (Brėslaujos apskr.) lietuvių delegacija kovo 5 dieną įteikė Vilniaus arkivyskupui prašymą, kurio nuorašas yra toks:

Jo Ekscelencijai Arkivyskupui Vilniaus Diecezijos Vilniuje

Parapijiečiai Pelekų parapijos Apso vals. Brėslaujos apskričio

Prašymas.

1938 m. gruodžio mėnesį atvažiavus mūsų Pelekų paprapijon klebonauti kunigui B. Zabludovskiui, neskaitoma sekmadieniais lietuviškai šv. Evangelijos ir nepriimama lietuviškai išpažinties, krikšto, šliūbų. Sakosi visai ne mokąs lietuviškai. Mes lietuviai sudarome parapijoje pusę Pelekų parapijiečių skaičiaus. Esame labai tuo susirūpinę. Su kun. klebonu B. Zabludovskiu kalbėjome pavieni parapijiečiai ir mūsų atstovai, dėl neleidimo į ir lietuviškai šv. Evangelijos, neklausymo lietuviškai išpažinties, krikšto, šliūbo. Kun. Klebonas pasakė, kad lietuviškai visai nemoka.

Turėdami kun. kleb. nemokantį lietuviškai, jau du mėnesiai kaip negirdime bažnyčioje lietuviškai Dievo žodžio. Artinantis Velykoms negalėsime atlikti velykinės išpažinties. O taip pat krikšto ir šliūbų, kaip jau buvo atsitikę prie kun. Zabludovskio.

Sudarydami mes lietuviai pusę Pelekų parapijiečių ir neturime savo bažnyčioj lietuviškai pamaldų.

Maloniai prašome Jūsų Ekscelenciją išklausyti mūsų prašymą, duoti dalį mums mūsų bažnyčioj pamaldų lietuviškai, kurias anksčiau turėjome, ir kunigą kleboną, mokantį lietuviškai.

Prašymą pasirašė šių sodžių atstovai: Jutiškės, Dvarčinių, Obolykščių, Maceliškės ir Vainiūnų.

KORESPONDENCIJOS

Gardino apskr.

Kabeliai, Marcinkonių valsč. *Neigiami inspektoriaus atsakymai.* Kabelių parapijos grynai lietuviškuose sodžiuose: Šklėriuose, Musteikoje, Kabeliuose II—Ašašnykuose ir Kapiniškėje veikia pradinės valdinės mokyklos su dėstomąja lenkų kalba. Lietuvių kalbos mokinama tik du kart savaitėje. Vaikų tėvai, pasiremdami Įstatymu, šiemet sausio 9 d. išsiuntė Gardino apskr. mokyklų inspektoriui deklaracijas, reikalaudami įvesti mokyklose dėstomąją lietuvių kalbą. Paskutiniu laiku Margionių, Šklėrių, Kabelių ir Ašašnykų sodžiai gavo iš Gardino Inspektorato pranešimus, kad jų deklaracijas jis išsprendęs neigiamai.

Akis.

Šklėriai, Marcinkonių apskr. *Gražus, sektinas pavyzdys.* Šiame sodžiuje yra paprotys, ištikus kaimyną kokiai nelaimei, jį ne tik paguosti, bet ir medžiagiškai sušelpti. Šiemet sunkiai susirgus P. Valentukevičiui, neišgalinčiam parsikviesti gydytojo, šklėriečiai surinko apie 30 auks. ir parvežė ligoniui gydytoją.

Suprantama, visur taip reikėtų daryti.

Jis.

Ašmenos apskr.

Dieveniškės. *Dėl deklaracijos.* Dieveniškių miestelio lietuvis gyventojas Pranas Biaiga pereitais metais norėjo savo dukrelę leisti į Vilniaus lietuvių gimnaziją ir tuo reikalu parašė Ašmenos apskrities storastai prašymą, kad išduotų reikalaujamą deklaraciją, jog jo dukrelė yra lietuvių tautybės, nes Dieveniškių valsčiaus vaitas tokios deklaracijos duoti nesutiko, o be deklaracijos mergaitės nepriima į gimnaziją. Toks yra švietimo valdžios parėdymas. Bet storasta atsakė, kad tokia deklaracija nesanti reikalinga.

Kadangi tokios deklaracijos gimnazija vis tiek reikalavo, tai Pr. Biaiga kreipėsi Vilniaus vaivadijos įstaigon. Ryšium su tuo Pr. Biaiga buvo Dieveniškių policijos šitardytas.

Dabar šiomis dienomis Pr. Biaiga buvo pašauktas valsčiaus valdybon, kur sekretorius Goslinovskis jam pasakė, kad vaivadijos įstaiga jo skundą išsprendusi neigiamai ir liepė pranešti kažkokį raštelį, kad jam apie tai pranešta. Pr. Biaiga, kaip beraštis, prašė jam tą raštelį aiškiai perskaityti. Sekretorius už pyko, pasakė, kad Pr. Biaiga nenorįs pasirašyti, uždarė knygas ir liepė eiti namo.

Vietinis.

Viln.-Trakų apskr.

Varėna. *Girtuokliavimo vaisiai.* Svarbiausios priežastys, kurios kėlė ir tebekelia Varėnos apylinkėje įvairius nemalonumus, yra degtinė ir girtuokliavimas.

Didžiausi girtuokliavimo židiniai yra Varėnoje. Degtinė geriama beveik kiekvienoj aludėj ir vienoje kitoje arbatinėje. Viešai degtinė yra pardavinėjama ir sodžiuose, būtent: Barčiuose pas Demšę, Rudnioje pas Laniauską ir Lynažeryje pas Ščesnulevičių - Lavisą. Kituose sodžiuose to „gero“ taip pat netrūksta. Nėra bemaž nė vieno sodžiaus, kuriame vieno kito nebūtų slaptai pardavinėjama degtinė. Viešųjų degtinės parduotuvių savininkai neturi teisės leisti pas save degtinės gerti, o tačiau būna atsitikimų, kad tokiose parduotuvėse daugiausia išgeriama degtinės.

Dėl girtuokliavimo pasitaiko visokių skaudžių įvykių. Pavyzdžiui, pernai rudenį Barčiuose pasigėręs Laikauskas nužudė savo dėdę ir krikšto tėvą Pigagą. Dabar vienas jų pūsta žemėje, o kitas šių metų sausio mėnesį teismo sprendimu nuteistas 5 metų kalėjimo. Bemaž tuo pačiu laiku Marcinkonyse per atlaidus J. Juknevičius iš Rudnios taip smarkiai buvo sutrenktas į galvą, kad ligoninėje išgydė jį po žado kelias savaites. Per Kalėdas ir Naujuosius Metus ypatingai pasižymėjo kruklieičiai. Jų sodžiuje pasigėrę mušeikos supiaustė Stepą Molį. To vaisiai yra tokie, kad neseniai Varėnos teismas Stepą Molį ir Matą Marcevičių nuteisė pusei metų kalėjimo, o Stasį Pekorių ir Joną Tamulevičių vienerių metų kalėjimo.

Panašiai buvo ir Dalinoje. Čia labiausiai pasižymėjo Užkuronis, kuris ne vienam kaktą ir nosį nubalnojo.

Drūčminuose per Tris Karalius po šokių pramogas pasigėrusieji išlaužė tvoras ir vienas kitam apdaužė šonkaulius.

Prieš pat Užgavėnes gerokai pasidaužė ir Pavosupės pasigėrusieji.

Per Užgavėnes ūžta ir Rudnioje, Joneko „pragare“. Prisigėrę „baltakės“ sukėlė triukšmą ir „palygino“ savo pakaušius. Į darbą buvo paleista buteliai, svarstyklės, akmenys, kuolai, o smuklės savininkas dar ir brauningu pašaudė. Teko daugiau ir mažiau kaltiems Dar ir dabar keletas asmenų vaikšto su mėlynėmis ir žaizdomis ir keikia Janeką, kad jis toms muštynėms davė progos.

Lynažeryje apseita be muštynių, bet vietoj to buvo išvoliota visi takai, o vienas girtuoklis, nepataikęs pirkios durų, pernakvojo karvių tvarte...

Čia dar neminimos „smulkmenos“, kurios būna turgų dienomis. Galima sakyti, kiekvieną turgaus dieną Varėnoje žmonių girtuokliavimas pasibaigia policijos areštinėje ir piniginėmis baudomis.

Pasiteiravus arčiau tenka sužinoti, kad anksčiau, kai Varėnos valsčiaus sodžiuose buvo lietuviškos organizacijos, kai veikė lietuviškos skaityklos, tokio girtuokliavimo nebuvo. Dabar girtuokliavimas yra įsigalėjęs todėl, kad žmonės neturi kultūringų susibūrimų, na ir dar todėl, kad daug kur degtinė laisvai pardavinėjama.

Rimti ir susipratę Varėnos apylinkės gyventojai žada rašyti vidaus reikalų ministrui prašymus, kad jų sodžiuose būtų panaikintos visos viešosios ir slaptosios degtinės parduotuvės.

Varėniškis.

Švenčionių apskr.

Vaiciukiškės, Kaltinėnų valsč. *Darbštūs žmonės.* Vaiciukiškė—tai grynai lietuviškas sodžius. Žmonės gyvena čia nepasiturinčiai, nes visi yra mažažemiai, išskyrus tik porą ūkininkų, kurie turi po 11 h. žemės. Žemė bloga, vien smėlynai. Uždarbių nėra.

Nežiūrint sunkios materialinės padėties, vaiciukiškiečiai stengiasi šviestis. Gerai suprasdami laikraščių reikšmę, šioje srityje neatsilieka. Dabar į Vaiciukiškę ateina „Aido“ 8 egz. „vienkartinių leidinių“ 9 egz. „Vilniaus Aušros“ 2 egz. ir „Lietuviško Baro“ 1 egz. Žadama ir daugiau išsirašyti.

Vietos jaunimas bei vyresnieji susirenka vakarais, paskaito laikraščių ir knygų. Svarbesnius ir įdomesnius dalykus praplečia ir vieni kitiems paaiškina.

Pagirtinas yra daiykas, kad *čia per visą „karnavalą“,* kada daugiausia linksminamasi ir šokama, *nesimatė nė vieno girto ir nė karto nesusimušta.*

Neprošalį bus čia paminėti, kad Vaiciukiškės sodžiaus gyventojai yra darbštūs, ypač mergaitės ir moterys. Jos moka austi gražius raštuotus audinius, pav., į audinį puikiai įaudžia mūsų tautos himno žodžius ir kitokius raštus. Taip pat gražiai neria raštuotas pirštines. Vyrai taip pat beveik kiekvienas moka pasidirbti namų baldus ir šiaip ūkiškus įrankius.

Nendrė.

Vasiūnai, Tverečiaus valsč. *Pramanytos kalbos.* Vasiūnų parapijos nelietuvių gyventojų tarpe atsirada ilgaliežiuvių, kurie visokiais būdais stengiasi vietos klebonui kun. Budreckiui pakenkti. Tų ilgaliežiuvių viena ryškiausių priemonių — skleisti gandus, kad ir lietuviai parapijiečiai prisideda prie skundų, kurie siunčiami prieš kun. Budrecki arkivyskupui ir Švenčionių apskrities storastai.

Suprantama, tokių pramanytų kalbų lietuviai parapijiečiai pakęsti negali ir še jį nekultūringą kenkėjį elgesį smerkia visu griežtumu.

Vasiūniatis.

K R O N I K A

Paimta iš Lietuvių Mokslo Draugijos bylos

Jau ne kartą buvo pranešta, kad Vilniaus administracinės valdžios sprendimu nutarta yra, pasiremiant atatinkamu įstatymu, paimti iš uždarytos Lietuvių Mokslo Draugijos archyvo rusų laikų teismo bylas, kuriose yra nemaža istorinės medžiagos apie lietuvių kovas su rusų caro valdžia ir nemaža dokumentų iš lietuvių spaudos draudimo laikų. Dabar tenka sužinoti, kad šiomis dienomis tos bylos jau yra iš Mokslo Draugijos archyvo paimtos ir atiduotos Vilniaus lenkų valstybiniam archyvui. Draugijos likvidatorius p. Prokopčukas buvo kvietęs kai kuriuos tos Draugijos valdybos narius, kad atvyktų pažiūrėti, kiek tų bylų paimama. Valdybos nariai, likvidatoriaus Prokopčuko kvietimu nepasinaudojo.

Dar vienas draudimas

Mums teko sužinoti, kad Labdarybės Draugijos likvidatorius p. Švedas įsakė bendrabučių vedėjams neįsileisti į bendrabutį pašalinių asmenų-lankytojų ir išvykų be jo sutikimo. Šis jo įsakymas atsirado dėl pasikartojančio paskutiniu metu išvykų apsilankymo bendrabučiuose.

Be p. Švedo leidimo bendrabučius gali lankyti mokinių tėvai, globėjai, gydytojas ir jo padėjėja, mokyklų mokytojai.

Tikrai, pastaruoju metu bendrabučių auklėtinius aplankė keli asmens, atvykę iš Amerikos ir Lietuvos valstybės, norėdami susipažinti su jų gyvenimo sąlygomis. Šių asmenų lankymasis, tur būt, ir bus sukėlęs p. Švedo nepasitenkinimą.

Pirmininko K. Stašio byla dar nepabaigta

Kaip buvo rašyta, Vilniaus Apeliacijos Teismas pirmininką K. Stašį yra nuteisęs 4 mėnesių arešto ir sumokėti valstybės iždui 3.000 auksinų. Teko girdėti, kad nuteistojo gynėjai padavė kasacinį skundą Aukščiausiam Teismui Varšuvoje.

Kovo 5 d. pirmininkas K. Stašys buvo nuvykęs Kaunan, kur kitą dieną dalyvavo Lituanistikos Instituto atidaryme. Kovo 7 dieną pirm. K. Stašys sugrįžo į Vilnių.

Dar kartą Vilniaus Vaivadijos Įstaigoje

Kovo 7 dieną į Vilniaus Vaivadijos Įstaigą buvo pakviesti Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugijos valdybos pirmininkas ir du nariai, su kuriais buvo dar kartą kalbėtasi apie likviduojamos Lietuvių Mokslo Draugijos turto perėmimą ir apie jos skolas.

Knygynų sandėliai dar tebėra užantspauduoti

Kaip žinome, pernai vasario mėnesį M. Šlapelienės ir A. Rastenytės knygynuose buvo padarytos kratos. Dalis knygų ir įvairių kitų spaudinių iš knygynų buvo paimta, o kita dalis palikta sandėliuose ir tie sandėliai užantspauduoti. Po kratų teismo įstaigos knygynų savininkėms buvo pradėjusios ruošti politines bylas.

Šių metų sausio mėnesio pradžioje abiejų knygynų savininkės gavo teismo įstaigų pranešimus, kad dėl stokos nusikaltimo įrodymų jų bylos esančios numarintos. Buvo tikėtasi, kad bylas numarinus bus ir nuo sandėlių antspaudai nuimti. Deja, iš karto to nebuvo susilaukta. Po kurio laiko knygynų savininkės darė tuo reikalu atitinkamus žygius, bet iki šiol nesusilaukė jokių teigiamų vaisių — knygynų sandėliai, kaip buvo, taip ir tebėra užantspauduoti.

A. Rastenytė kreipėsi tuo reikalu į Vilniaus Miesto Storatiją. Iš ten ji buvo nusiųsta į Tardymo Įstaigą (Urząd Śledczy). Iš čia patarta kreiptis į teismo tardytoją, o kai ir tai buvo padaryti, teismo tardytojas į prašymą atsakė raštu, kad tas reikalas pavesta išspręsti Tardymo Įstaigai.

Knygynų savininkės yra susirūpinusios, kad daugiau kaip metus uždarytuose ir nevedintuose sandėliuose gali sugesti žymi knygų dalis.

Nuoširdžiai išlydėti svečiai kauniečiai

Kovo 4—6 dienomis Vilniuje viešėjo iš Kauno atvažiavusi Lietuvos matininkų ir kulturtechnikų ekskursija — iš viso 50 žmonių. Svečius Vilniuje globojo lietuviai studentai. Studentų Sąjunga, atsidėkodama už atvežtą jai simbolinę dovaną— sėjėjo skulptūrinę statulą, svečiams padovanojo Vilniaus Trijų Kryžių modelį.

Svečių palydėti į Vilniaus geležinkelio stotį buvo susirinkę nemaža lietuvių jaunimo—studentų, moksleivių ir šiaip žmonių. Išlydėdami vilniečiai kauniečiams geležinkelio stoties perone sudainavo „Su Diev, su Diev" ir „Valio, valio".

Redakcijos atsakymai

Vietiniui. Antrąjį dalyką galima būtų suminėti, jeigu ta moterėlė nepagytų.

Juozui Kuolaičiui. Tegu sau giriasi. Vien dėl to ginčytis neapsimoka.

Kūliui. Apie valsčiaus tarybos rinkimus įdėsime, kai jie įvyks. Tik prašome apie juos pranešti kuo greičiausiai.

Miškeliui. Apie tautos šventę buvo įdėta bendrame straipsnyje. Kiti dalykai ten įterpti buvo nepatogu.

Kaune atidarytas Lituanistikos Institutas

Kovo 6 dieną Kaune atidarytas Antano Smetonos vardo Lituanistikos Institutas, kurio tikslas: 1) tirti lietuvių kalbą, lietuvių tautosaką ir Lietuvos praeitį, 2) rinkti, tvarkyti ir skelbti lietuvių kalbos, lietuvių tautosakos ir Lietuvos istorijos mokslinę medžiagą ir šaltinius, 3) atstovauti lituanistikos mokslams Lietuvoje ir užsieniuose. Tiems tikslams pasiekti laikomos bibliotekos, archyvai, šaukiami kongresai, rengiamos parodos, skelbiami konkursai, premijos, paskaitos, kursai.

Institutas veiks suskirstytas į tris skyrius: lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir lietuvių tautosakos. Dabar jo žinion pereina dar K. Būgos pradėtas tvarkyti lietuvių kalbos žodynas, tautosakos archyvas, senai tvarkomas žemės vardynas, pavardžių ir vietovardžių rinkiniai ir kt.

Instituto atidaryme dalyvavo Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, vyriausybė, kariuomenės vadovybė ir mokslo bei organizacijų atstovai. Vilniaus lietuvius atstovavo pirm. K. Stašys.

Italai ieško prancūzų

Plačiai skaitomas prancūzų savaitinis laikraštis „Aax Ecoutes" rašo, jog per vieną priėmimą pas Burbonų - Parmos princesę Prancūzijos ambasadorius Francois Poncet turėjęs progos pasikalbėti su Italijos karaliumi.

Karalius Viktoras Emanuelis III yra Prancūzijos draugas ir 1915 metais jis daug prisidėjo prie to, kad Italija stotų į karą prieš Vokietiją.

Šiuo žygiu Italijos karalius Prancūzijos ambasadoriui dėl konflikto tarp Prancūzijos ir Italijos šitaip pareiškęs:

— Aš labai apgailestauju visa tai, kas dabar vyksta Italijoje jūsų šalies atžvilgiu.

Deja, aš negaliu čia nieko pakeisti. Bet prašau jus jokiu būdu į įžeidinėjimus nereaguoti. Audra netrukus praeis, ir Italija vėl atras Prancūziją...

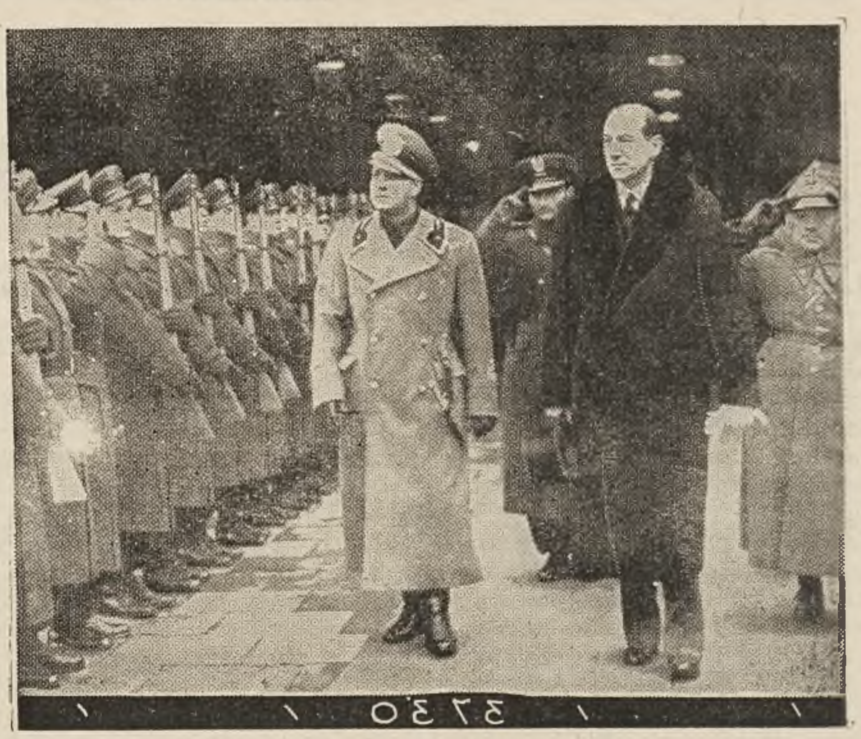
KARAS ISPANIJOJE

Pereitą kartą mes rašėme apie vykstančias Madride demonstracijas, kurių metu manifestantai reikalavo grąžinti gen. Miahą. Tai nebuvo manifestacijos, bet sukilimas, nukreiptas prieš Negriną ir jo vyriausybę. Sukilimo priešaky atsistojo Kasada, kurį premjeras Negrinas buvo pastatęs gen. Miahos vieton. Sukilėliai pareikalavo iš Negrino atsistatydinti ir jie patys įsteigė Tautos gynimo Tarybą. Kasado pasikvietė iš Valencijos gen Miahą, kuris tuojau atvyko Madridan ir atsistojo Tarybos priešaky. Taryba paskelbė kovojanti su Ispanijos priešais — komunistais ir fašistais. Premjerą Negriną ir jo vyriausybę ji paskelbė ispanų tautos išdavikais, tačiau leido Negrinui ir ministrams išskristi Prancūzijon. Komunistai išbėgiojo arba pasislėpė savo organizacijų patalpose. Jose jie ginasi, tačiau kai kurie vadai jau suimti ir sušaudyti, kiti spėjo pabėgti.

Kartagenoje dalis vyriausybininkų laivyno po kautynių pabėgo į Prancūzijos Tunisą ir pasislėpė Bizertoje. Kita dalis, kuri liko, prisidėjo prie sukilėlių.

Gen. Miaha bene išsiuntęs Kasadą pas nacionalistus tartis su gen. Franko. Jis norėtų išsiderėti garbingas kapituliacijos sąlygas. Gen. Franko bene laikosi senojo nusistatymo: vyriausybininkai turi pasiduoti, nestatydami jokių sąlygų.

Gen. Franko vis buria kariuomenę prie Madrido ir tikisi paimti jį jėga, jei vyriausybininkai dels su kapituliacija.

Neseniai Varšuvoje lankėsi Italijos užsienių reikalų ministras Čiano, kurį pasitiko ir išlydėjo Lenkijos užsienių reikalų ministras Bekas

Įvairu-įdomu

Motorizacijos pažanga Lietuvoje

Įvairios automašinos, kaip susisiekimo priemonės, šiais laikais turi didelę reikšmę krašto ekonominiam ir kultūriniam gyvenime, o taip pat ir saugumui. Todėl visuose kultūringuose kraštuose kreipiama daug dėmesio motorizacijai. Kai kur statomi specialūs keliai (autostrados) autosusisiekimui. Kitur gerinami paprastieji plentai ir sauskeliai, lengvinamas automašinų įsigijimas ir jų naudojimas.

Lietuva ir motorizacijos srityje daro gana žymią pažangą. Čia paduoti skaičiai pavaizduoja, kaip Lietuvoje augo autosusisiekimas per paskutinį penkmetį.

Lengvųjų automobilių, autobusų, sunkvežimių ir motociklų 1934-1938 metais buvo šitiek:

Metai	Lengv. aut.	aut.	Sunkv.	motoc.
1934	1756	282	336	1127
1935	1319	[illegible]02	322	1157
1936	1354	284	393	1169
1937	1793	319	5[illegible]6	138[illegible]
1938	2301	333	789	1589

Matome, kad per šį penkmetį žymiai pakilo lengvųjų automobilių ir sunkvežimių skaičiai. Bendrai, motorizacijos pažanga šiems laikams nėra pakankama. Todėl atitinkamos įstaigos rūpinasi priemonėmis automobilizmo pažangai paspartinti.

Užuojauta nuvarė į kapus

Nepaprastai šiurpus įvykis šiomis dienomis buvo viename Londono įvairenybių teatre.

Ten rodė savo meną vienas žengeris indas — Svani, kuris pastatydavo prie sienos nepaprastai gražią jauną indę ir per 30 žingsnių svaidydavo aplink jos galvą dvyliką aštrių peilių, kurie susmigdavo į sieną visiškai arti galvos. Įvykio dieną buvo teatre per 1.0 0 žiūrovų. Indui baigiant svaidyti peilius, staiga žiūrovuose iš išgąsčio ir užuojautos sukliko viena sena ponia. Mat, senutės nervai nebeišlaikė. Išgirdusi netikėtą kliksmą, prie sienos stovinti indė nejučiomis pakreipė veidą į žiūrovų pusę, o Svanio tą akimirksnį mestas paskutinis peilis įsmigo jai tiesiog į smilkinį. Sužeistoji tuo pat sudribo be sąmonės vietoje. Nors ir labai greitai nugabeno ją į ligoninę, tačiau gyvybės, deja, nebepavyko išgelbėti.

Svogūnai geras vaistas

Svogūnai jau iš senų laikų yra žinomi kaip vaistas. Ir šiais laikais gydytojai laiko vaistu nuo įvairių ligų. Svogūnų sultys arbatoje esančios geras vaistas nuo gripo. Taip pat jos padedančios nuo didelio kosulio ir nuo gerklės kataro. Tokį svogūninį vaistų galima pasigaminti šitaip:

500 gramų nuluptų ir rėželiais supiaustytų svogūnų įdėti į litrą vandens, pridėti ?0 gr. medaus ir 400 gr. deginto cukraus ir visa tai palengva virti tris iki keturių valandų. Viralą vėliau atšaldyti, iškošti per tankų sietelį, supilstyti į buteliukus ir juos gerai užkimšti. Tos sunkos ligonis gali vartoti po 4 iki 6 valgomųjų šaukštų, gerai ją sušildžius.

Gimnazijos sargas paaukojo gimnazijai savo griaučius

Seniausioje Rumunijos sostinėje Bukarešto vidurinėje mokykloje Šv. Savos gimnazijoje neseniai buvo tikrai nepaprastos iškilmės.

Dalyvaujant vyriausybės atstovui, visiems gimnazijos mokytojams ir mokiniams buvo iškilmingai gamtos kabinete pastatyti žmogaus griaučiai, kurių istorija, tur būt, vienintelė tokia yra visame pasaulyje.

Toje gimnazijoje daugiau kaip 50 metų ištikimai tarnavo gimnazijos sargas Konstantinas Bulgaras. Jis taip buvo pripratęs prie gimnazijos, kad nenorėjo su ja skirtis ir po mirties. Dėl to jis savo testamente prieš mirtį užrašė tos gimnazijos gamtos kabinetui savo griaučius, kuriems po jo mirties atitinkamai preparuoti užrašė net lėšų iš savo sutaupų. Jo testamentinė valia buvo įvykdyta. Per jo griaučių pastatymo gimnazijos kabinete iškilmes vyriausybės atstovas širdingai dėkojo velioniui už viską, ką jis per visą savo amžių ir net po mirties yra padaręs gimnazijos labui.

Užtiko pirmo indėno pėdsakus

Užsienio spaudos žiniomis, Kinijoje, Čukučene, užtiktas urvas, kuriame rasti septyni priešistorinių žmonių griaučiai. Mokslininkų manymu, šie griaučių likučiai gali būti 100.000 - 120 000 metų senumu.

Mokslininkai nustatė, kad skeletai yra įvairaus amžiaus žmonių ir abiejų lyčių: vyrų, moterų ir vaikų. Visi skeletai yra tose pačiose vietose sužaloti, todėl manoma, kad anais priešistoriniais laikais jie visi yra kritę kieno nors auka. Šių skeletų išvaizda atitinka prieškolumbinių laikų amerikiečių indėnų tipus, todėl ir manoma, kad bus užtikti pirmieji indėnai, kurie čia buvo atvykę ieškoti naujų gyvenimo vietų. Be to, tai pirmieji žmonių pėdsakai, kurie rasti Azijoje iš tokių senų laikų.

Draudžiama skustis namie

Jugoslavų kirpėjams labai striukai su darbu. Jų sąjunga sugalvojo projektą įstatymo, kuriuo būtų draudžiama skustis namie. Skustuvus laikyti ir jais naudotis galėtų tik asmenys, turį ginklams laikyti leidimą. Mainais jie apsiima nemokamai skusti ir kirpti bedarbius.

„Aido" prenumeratorių žiniai

„Aidas" prenumeratoriams pradedama adresuoti nauju būdu — adresai ant laikraščio ne lipinami, bet spaudžiami tam tikra mašina. Šį „Aido" numerį kai kurie paskiri prenumeratoriai gaus jau nauju būdu užadresuotą.

Nauju būdu adresuojant „Aido" administracijai svarbu yra turėti tikri ir ilgesniam laikui (mažiausia pusei metų) atsilyginę prenumeratoriai. Todėl, kurie dar nėra už šiuos ir praėjusius metus sumokėję prenumeratos, prašome pasiskubinti atsilyginti, arba pranešti iki kurio laiko reikės laukti, nes pertvarkant adresus skolingiems ir visai neatsilyginusiems laikraščio siuntinėjimas bus sulaikytas.

Taip pat prašome adresus teikti, kiek galima, pastovius, nes nauju būdu adresuojant kiekvieno adreso pakeitimas atsieisiąs 20 skatikų.

Be to, kurie išrašo savo adresu kitiems daugiau kaip vieną „Aido" egzempliorių, prašomi yra, siunčiant „Aido" administracijai pinigus, nurodyti ir tų kitų asmenų adresus, su pažymėjimu, kiek kuris davė pinigų. Pagaliau, siunčiant ir vieno kurio kito prenumeratoriaus pinigus taip pat reikia pažymėti jo tikslus adresas.

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Wilno, ul. Dąbrowskiego 5—1. Telefonas 29-59. Administracija priima nuo 9 iki 13 ir nuo 16 iki 18

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 3 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 skatikų. Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy — 20 skatikų už eilutę.

Wydawca-Leidėjas Liudvikas Cicėnas. Drukarnia-Spaustuvė „RUCH" Wilno, Tatarska 6. Telef. 21-83. Redaktor-Redaktorius Vincas Budrevičius